

Recreatie in Stadslandschappen

De invloed van omgevingskenmerken op de gebiedskeuze voor recreatief fietsen en wandelen.

**B. Ploeger
K.W. Ypma
F. Langers
B. Elbersen**

Alterra-rapport 157

Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen, 2000

REFERAAT

B. Ploeger, K.W. Ypma, F. Langers, B. Elbersen, 2000. Recreatie in Stadslandschappen; de invloed van omgevingskenmerken op de gebiedskeuze voor recreatief fietsen en wandelen. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra-rapport 157. 98 blz. 9 fig.; 6 tab.; 8 ref.

Stadslandschappen zijn gebieden waar stedelijke veranderingsprocessen een rol spelen naast de krachten van het natuurlandschap en het agrarisch cultuurlandschap. Het onderzoek naar het recreatieve gebruik van stadslandschappen beoogt:

1. te bepalen welk gebied bewoners van een stad en omgeving zien als 'hun eigen' stadslandschap;
2. te komen tot generaliseerbare uitspraken over (gebieds)factoren die bepalend zijn voor waar bewoners van een stadslandschap gaan fietsen en wandelen.
3. te komen tot uitspraken over effecten op de recreatieve gebruiksmogelijkheden van ruimtelijke ingrepen in het stadslandschap.

In augustus en september 1998 enquêteerden de onderzoekers bewoners van tien CBS-buurtten (in twee vergelijkbare gebieden: Apeldoorn e.o. en Ede e.o.) over hun binding met de omgeving en over de gebieden waar zij gaan fietsen en wandelen. De onderzoekers hebben relaties gelegd tussen de enquêteresultaten en gebiedsomschrijvingen, in termen van afstand tot de woonbuurtten, potentiële barrières voor bewoners van die buurtten (stedelijke bebouwing, industrie, wegen, waterlopen, spoorlijnen), en de openheid en geslotenheid van het landschap.

Trefwoorden: Apeldoorn, Ede, enquêtes, fietsen, kwaliteit, landschap, natuur, recreatie, stadslandschappen, wandelen

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door NLG 42,20 over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra-rapport 157. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

© 2000 Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte,
Postbus 47, NL-6700 AA Wageningen.
Tel.: (0317) 474700; fax: (0317) 419000; e-mail: postkamer@alterra.wag-ur.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Alterra.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alterra is de fusie tussen het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN) en het Staring Centrum, Instituut voor Onderzoek van het Landelijk Gebied (SC). De fusie is ingegaan op 1 januari 2000.

Inhoud

Woord vooraf	7
Samenvatting	9
1 Inleiding	11
1.1 Aanleiding voor het onderzoek	11
1.2 Onderzoeksdoelstelling en onderzoeksvragen	13
1.3 Onderzoeksopzet	14
1.4 Opzet rapport	15
2 Begrippen en methode	17
2.1 Wat is een stadslandschap	17
2.2 Het stadslandschap in dit onderzoek	18
2.2.1 Pragmatisch stadslandschap	18
2.2.2 Lokaal stadslandschap	18
2.3 Selectiemethode voor onderzoeksgebieden	19
2.3.1 Criteria op gebiedsniveau	19
2.3.2 Criteria op buurtniveau	22
2.3.3 Ideaal onderzoeksgebied	23
2.4 Methode voor verzamelen en analyseren van gegevens	24
2.4.1 Verzamelen van gegevens	24
2.4.2 Analyseren van gegevens	24
3 Resultaten	27
3.1 Selectie van onderzoeksgebieden en buurten	27
3.1.1 Selectie van onderzoeksgebieden	27
3.1.2 Selectie van buurten	28
3.2 Enquêteresultaten	30
3.2.1 Response	30
3.2.2 Respondenten	30
3.2.3 Lokaal stadslandschap	31
3.2.4 Recreatieruimte: fietsen en wandelen	33
4 Analyse	37
4.1 Gemiddelde scores per buurt en deelgebied	37
4.2 Invloed van omgevingskenmerken	38
4.2.1 Analyse-eenheden	38
4.2.2 Openheid of geslotenheid van het landschap	39
4.2.3 Grondgebruik	39
4.2.4 Afstand en Barrières	41
4.3 Verklaring van scores op stadslandschap, fiets- en wandelgebied	44
5 Conclusies	45
5.1 Onderzoeksvragen	45

5.2 Terug naar de doelstelling	46
5.3 Relevantie voor beleid	46
5.4 Aanbevelingen voor onderzoek	47
Literatuur	49
<i>Aanhangsels</i>	
1 Potentiële onderzoeksgebieden	51
2 Kenmerken van respondenten, naar woonbuurt (ongewogen)	53
3 Motieven	69
4 Pearson correlatiecoëfficiënten tussen scores en gebiedskenmerken	71
5 Uitkomsten regressievergelijkingen	73
6 Enquête recreatief gebruik van stadslandschappen	75

Woord vooraf

Voor u ligt het resultaat van het project Recreatie in Stadslandschappen. Het onderzoek geeft zicht op het gebruik van stadslandschappen voor recreatieve doeleinden in relatie tot ruimtelijke eigenschappen van dat stadslandschap, vooral de landschappelijke openheid of geslotenheid en de aanwezigheid van barrières. De onderzoeksvraag is afkomstig van vragen die zijn ontstaan naar aanleiding van de Visie Stadslandschappen (1996). Het project is gefinancierd door twee DWK-programma's, namelijk programma 316 (Stad-Land) en programma 272 (Recreatie). De begeleiding in Den Haag was in handen van Bob Geudeker en Nico Bosma.

Het project is reeds in 1998 van start gegaan en heeft drie fasen gekend. De eerste fase bestond uit het definiëren van het onderzoek en het uitvoeren van het veldwerk in Apeldoorn en Ede. Eén van de conclusies uit deze fase was dat barrières sterk van invloed zijn op het ruimtelijk recreatieve gedrag waardoor een vervolgpriject gefocust op barrières in stadslandschappen zinvol werd geacht. Voor dit vervolgonderzoek werd als voorwaarde gesteld dat het mede gefinancierd werd door de regio waarin het vervolg onderzoek zou plaatsvinden. De tweede fase ging in 1999 met deze opdracht van start. De belangstelling voor het onderzoek was duidelijk aanwezig, maar medefinanciering was niet snel gevonden. Daar kwam bij dat halverwege het jaar duidelijk werd dat de trekker van het project bij Alterra vertrok. De tweede fase is dus niet uitgevoerd. Omdat gegevens van het onderzoek in andere projecten werd gebruikt, is in 2000 besloten om de aanpak en de resultaten van de eerste fase alsnog in rapport vorm uit te geven. Het resultaat van deze derde fase heeft u nu in handen.

Het projectteam is dus hoofdzakelijk in 1998 bijeen geweest. Het team begon drie man sterk met Fransje Langers, Klaske Ypma en Bert Ploeger als projectleider. Halverwege het jaar werd het team versterkt met Berien Elbersen. In het maken van het kaartmateriaal voor de enquêtes is ondersteuning verleend door Anja ten Hove. De enquêtes in de plaatsen Apeldoorn, Ede, Hoenderloo, Twello, Renkum en Veenendaal zijn uitgevoerd door medewerkers van het adviesbureau Stogo uit Utrecht. Onze dank gaat met name uit naar de zeer bereidwillige geënuquêteerden uit deze plaatsen.

Ondanks dat het resultaat van het onderzoek met vertraging wordt gepubliceerd, zullen de uitkomsten kunnen worden gebruikt voor de formulering van beleid. Daarnaast is gebleken dat de verzamelde gegevens zeer nuttig zijn voor vervolgonderzoeken. De gegevens zijn reeds gebruikt in het kader van het ontwikkelen van het model REGEL: REcreatief GEbruik Leefomgeving (S. de Vries, 1999). Dit model moet aangeven welke delen van de leefomgeving hoe vaak voor een bepaalde activiteit (zoals wandelen of fietsen) gebruikt worden. Relevante gegevens uit het onderzoek betreffen vooral allerlei aspecten die samenhangen met de deelname aan activiteiten: frequentie, reisafstand, reistijd, verblijfsduur e.d.. Bijzonder relevant is de uitsplitsing voor wandelen vanuit huis of wandelen na een kort ritje, en

de mate waarin deze keuze gerelateerd kan worden aan de relatieve kwaliteit van de nabijgelegen ten opzichte van verder weggelegen locaties. Een meerwaarde is dat het binnen het onderzoek mogelijk is de gegevens over deze aspecten uit te splitsen naar recreatiesegment.

We hopen dat de resultaten van het onderzoek over recreatie in stadslandschappen ook voor u van waarde zijn.

Bert Ploeger
Klaske Ypma

Samenvatting

De open ruimte in Nederland staat onder druk van verstedelijkingsprocessen. Bedrijven en huishoudens verlaten de stad en wijken uit naar het buitengebied. Omgekeerd zijn er pogingen om groen en stedelijke bebouwing te verweven (parken, tuindorpen, groene vingers e.d.). De oude contrasten tussen stad en land vervagen en daarmee ook de herkenbare grenzen tussen bebouwde kom en platteland.

Gebruikers van het buitengebied kunnen hinder ondervinden van deze verstening in het landschap of van andere gevolgen van wonen en werken buiten de stad. En omgekeerd kunnen het buitengebied en zijn bewoners deze vorm van ruimtegebruik maar in beperkte mate verdragen. Moeten recreanten dan nòg verder weg? Of zijn er, ook nabij grote steden, toch voldoende kwaliteiten om recreatie dicht bij huis mogelijk te maken? Hoe kan de overheid zulke kwaliteiten versterken?

De problematiek rond de ruimte voor de recreant kan aanleiding zijn tot herbezinning op de keuze tussen compact en open bouwen in de steden, op de keuze tussen geconcentreerd en verspreid bouwen daarbuiten en op de functies van stadsparken, recreatiegebieden, groenprojecten, routestructuren, zowel binnen de Randstad als daarbuiten.

Dit onderzoek over recreatie in stadslandschappen beoogt aan beleidsmakers zicht te geven op de effecten van ruimtelijke ingrepen op de recreatieve mogelijkheden (in termen van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid) die een stadslandschap biedt.

Dit algemene doel vereist:

- bepaling van het gebied dat bewoners zien als hun stadslandschap, het zogeheten lokaal stadslandschap;
- beschrijving van stadslandschappen, gezien vanuit recreatieve kwaliteit en gebruik;
- komen tot generaliseerbare uitspraken over factoren die van invloed zijn op de mate waarin gebieden voor (fietsende en wandelende) recreanten bereikbaar en toegankelijk zijn, en op de mate waarin deze een recreatief bezoek waard zijn;
- komen tot uitspraken over effecten van ruimtelijke en landschappelijke ingrepen op de recreatieve kwaliteit en de recreatieve gebruiksmogelijkheden van het stadslandschap.

Om inzicht te krijgen in bovenstaande zijn enquêtes onder inwoners van twee onderzoeksgebieden gehouden. Deze onderzoeksgebieden, en de vijf buurten per stadslandschap waarbinnen deze enquêtes werden gehouden, zijn geselecteerd aan de hand van een aantal criteria. Belangrijke criteria waren: verhouding open en gesloten landschap, inwonertal, nabijheid van andere steden, lijnvormige barrières, vorm van de stad, bevolkingsamenstelling, ligging van de buurten en aantal woonadressen.

Binnen de onderzoeksgebieden ('pragmatische stadslandschappen') kan het 'lokaal stadslandschap' van de bewoners van één buurt worden samengesteld. De voor het lokaal stadslandschap aangereikte criteria hebben zowel betrekking op de mentale binding die mensen met gebieden kunnen hebben als op hun feitelijke gebruik van de ruimte. De criteria verwijzen naar stedelijke en landelijke functies en naar functieverandering.

De enquêtes zijn gehouden in buurten in en rond Ede en Apeldoorn. Het is duidelijk dat het lokaal stadslandschap per buurt verschilt. Ook kan worden geconcludeerd dat elk lokaal landschap niet het gehele pragmatische stadslandschap bedekt, noch samenvalt met bestuurlijke grenzen. De ligging van het lokaal stadslandschap wordt zowel in Apeldoorn als in Ede sterk gebaseerd op: 'ik voel me er thuis' en 'ik kom er vaak'. De achterliggende motieven zijn dicht bij huis gezocht, namelijk 'ik woon er', 'doe er boodschappen', 'bezoek er vrienden of familie' en 'vindt de omgeving aantrekkelijk'.

Het blijkt dat het ruimtelijk beeld van de gebieden waar men wandelt na een ritje per auto, fiets of openbaar vervoer sterk overeenkomt met het lokaal stadslandschap. Ook fietsen heeft een enigszins vergelijkbaar patroon. Bij fietsen en wandelen vanuit huis is afstand bepalend voor het deelgebied waarin gerecreëerd wordt. Een andere potentiële verklarende factor voor gebieden waar men recreëert is het aantal barrières. Aangezien dit aantal evenredig met de afstand toeneemt is moeilijk vast te stellen in hoeverre afstand en in hoeverre barrières bepalend zijn voor de keuze van een gebied om te fietsen of wandelen. Voor wandelen na een ritje is de aantrekkelijkheid van het landschap bepalend voor het gedrag. Daarbij wordt gesloten, bosrijk landschap aantrekkelijker bevonden dan een open landschap met landbouw als grondgebruik.

Hieruit kan worden afgeleid dat recreatiemobiliteit wordt ingegeven door de kwaliteit van het aanbod. Verhoging van die kwaliteit dichtbij huis betekent dus een kans op terugdringen van het recreatieverkeer en meer kwaliteit voor degenen die aangewezen zijn op recreatie dicht bij huis.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Open ruimten in en rond steden worden door bewoners en bezoekers voor recreatie gebruikt. Dat gebruik kan zeer intensief zijn in het geval van grote bevolkingsconcentraties en schaarste aan open ruimte. Recreanten zullen in zulke dichtbevolkte gebieden de neiging hebben hun vertier wat verder weg te zoeken, en daarmee een extra druk uitoefenen op het omringende landelijk gebied.

De open ruimte in Nederland, vanouds het domein van landbouw en natuur, staat onder druk van verstedelijkingsprocessen. Bedrijven en huishoudens verlaten de stad en wijken uit naar het buitengebied; sommige vestigen zich geconcentreerd in groeikernen, andere juist gespreid over kleinere kernen of buiten de bebouwde kom. Omgekeerd zijn er pogingen om groen en stedelijke bebouwing te verweven (parken, tuindorpen, groene vingers e.d.). De oude contrasten tussen stad en land vervagen en daarmee ook de herkenbare grenzen tussen bebouwde kom en platteland.

Gebruikers van het buitengebied kunnen hinder ondervinden van de verstening in het landschap of van andere gevolgen van wonen en werken buiten de stad. En deze recreanten kunnen deze vorm van ruimtegebruik maar in beperkte mate verdragen. Moeten deze recreanten dan nog verder weg? Of zijn er, ook nabij grote steden, toch voldoende kwaliteiten om recreatie dicht bij huis mogelijk te maken? Hoe kan de overheid zulke kwaliteiten versterken?

De problematiek rond de ruimte voor de recreant kan aanleiding zijn tot herbezinning op de keuze tussen compact en open bouwen in de steden, op de keuze tussen geconcentreerd en verspreid bouwen daarbuiten en op de functies van stadsparken, recreatiegebieden, groenprojecten, routestructuren, zowel binnen de Randstad als daarbuiten.

De Visie Stadslandschappen (1996) biedt handreikingen voor het omgaan met de stad-land problematiek, waartoe ook het geschetste recreatieprobleem kan worden gerekend. In deze Visie staat de vraag centraal hoe de tegenstelling tussen platteland en stad kan worden opgeheven of overbrugd, zowel in ruimtelijk als in bestuurlijk opzicht. De Discussienota onderscheidt drie kernthema's voor kennisontwikkeling:

1. ruimtelijke verkenningen en integrale studies stad-land;
2. bestuurlijk/instrumenteel effectiviteitsonderzoek;
3. stadslandschappen in sociaal/maatschappelijk perspectief.

Vragen ontleend aan de Visie Stadslandschappen waren voor het Ministerie van LNV aanleiding om aan DLO-instituten te vragen om aandacht te besteden aan gebruik en beleving van stadslandschappen. In dit kader is een aantal projecten van de grond gekomen. Bervaes e.a. (1998) ontwierpen een theoretisch model waarmee de vraag naar groen door bewoners van verstedelijkte gebieden berekend kan worden. Van

den Berg (1998) verrichtte onderzoek naar de recreatieve beleving van stadslandschappen aan de hand van computersimulaties. Langers (1998) verrichtte een studie ter identificatie en beschrijving van stadslandschappen.

Met name het derde thema van de Visie Stadslandschappen (sociaal/maatschappelijk perspectief) bevat elementen die de motivering vormen voor het in dit rapport beschreven onderzoek: een vraag naar onderzoek van de recreatieve betekenis van groen binnen stadslandschappen, een vraag naar onderzoek naar de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de groene ruimte en een vraag naar methodiekontwikkeling.

Daaraan kan worden toegevoegd een vraag naar een heldere ruimtelijke en functionele afbakening van het stadslandschap. Voor dit onderzoek is een dergelijke begripsafbakening noodzakelijk. Bovendien kan die duidelijkheid een rol spelen bij het vergroten van het draagvlak voor de aanpak van de stad-land problematiek, en bij het omgaan met het bestuurlijke vacuüm waarin de groene omgeving van steden lijkt te verkeren.

'Kennelijk kan de stedelijke bestuurder, opgejaagd door dreigende exploitatietekorten als hij/zij is, het zich permitteren de bewoners voor het (ongeorganiseerde) gebruik van een groene omgeving naar elders te verwijzen, naar een oord waarvoor hij niet verantwoordelijk is en niet de lasten draagt. Deze toestand wordt in de hand gewerkt door het bestaan van territoriaal georiënteerde planvormings- en uitvoeringstrajecten, waarbij de rand van de toekomstige stedelijke uitbreiding de grens vormt.' (D.A. Boogert)

' (...) Een adequaat bestuur ontbreekt, evenals een adequaat ruimtelijke ordenings-instrumentarium of investeringsklimaat. Maar voor een ommekeer is de bestuurlijke instelling nog belangrijker dan de bestuurlijke organisatie. Stadsregionaal groen dient zoveel mogelijk onder regie van één krachtig democratisch gekozen bestuur te komen.' (R.W. Welschen)

Bron: Stad in Land in Stad (1999), p. 27 en 32

De antwoorden die het onderzoek geeft kunnen een ondersteuning vormen voor nieuw beleid, onder meer voortvloeiend uit het programma Stedelijk Natuurlijk van de Nota Natuur, Bos en Landschap in de 21ste eeuw. De hoofdlijnen van dit programma behelzen onder meer de uitbreiding van de hoeveelheid groen in de stedelijke omgeving (circa 15.000 ha tot 2020), verbetering van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het groen in de onmiddellijke woonomgeving, een integrale benadering van rood en groen bij nieuwbouwprojecten en een verdere toepassing van het concept van de groen-blauwe dooradering. Ook past het onderzoek bij het beleidsthema Groen in en om de Stad (GIOS). De opgave binnen dit thema is om de relatie 'groen en rood' zodanig te versterken dat de kwaliteit van bebouwd gebied toeneemt en het groen beter functioneert. Robuuste en attractieve verbindingen kunnen onder andere de samenhang tussen stad en land verbeteren.

1.2 Onderzoeksdoelstelling en onderzoeksvragen

Het onderzoek naar recreatie in stadslandschappen beoogt aan beleidsmakers zicht te geven op de effecten van ruimtelijke ingrepen op de recreatieve mogelijkheden (in termen van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid) die een stadslandschap biedt. Dit algemene doel vereist: bepaling van het gebied dat bewoners zien als hun stadslandschap;

- beschrijving van stadslandschappen, gezien vanuit recreatieve kwaliteit en gebruik;
- komen tot generaliseerbare uitspraken over factoren die van invloed zijn op de mate waarin gebieden voor (fietsende en wandelende) recreanten bereikbaar en toegankelijk zijn, en op de mate waarin deze een recreatief bezoek waard zijn;
- komen tot uitspraken over effecten van ruimtelijke en landschappelijke ingrepen op de recreatieve kwaliteit en de recreatieve gebruiksmogelijkheden van het stadslandschap.

Binnen het onderzoek is nadruk gelegd op het definiëren van het stadslandschap. In de Visie Stadslandschappen is LNV namelijk terughoudend in het definiëren van stadslandschappen, terwijl de ruimtelijke afbakening van stadslandschappen noodzakelijk is voor recreatief onderzoek in stadslandschappen. Daarom is een nevendoeel van dit onderzoek te komen tot een passende, ruimtelijk vertaalbare begripsafbakening.

In het bovenstaande valt op dat het recreatief gebruik in dit onderzoek wordt beperkt tot fietsen en wandelen. Voor fietsen is ten eerste gekozen omdat dit een veel beoefende recreatievorm is, ten tweede omdat een fietser met een stedelijke uitvalsbasis in de Nederlandse context een actieradius heeft waarbij hij binnen een samenhangend gebied (stad en ommeland) alle aanwezige niveaus van verstedelijking kan bereiken.

Voor wandelen is gekozen omdat dit eveneens een veel beoefende recreatievorm is, en daarnaast om uitdrukkelijk ook de stad zelf met haar recreatieve mogelijkheden en beperkingen te betrekken in het stadslandschap. Bij het begrip gebruiksmogelijkheden gaat het met name om bereikbaarheid en ontsluiting.

De ruimtelijke kenmerken van de gebieden waar mensen recreëren en de relaties tussen die gebieden en de woonlocaties van recreanten zijn om te zetten in generaliseerbare omgevingsvariabelen (afstand, ontsluiting, landschapstype). Gezocht is naar wetmatigheden in de relatie tussen deze omgevingsvariabelen en het recreatiegedrag van bewoners van 'doorsnee' buurten. Het effect van persoonsgebonden variabelen, waar het onderzoek zich niet primair op richt, is daarbij meegenomen. Immers, verschillen in gemiddeld recreatiegedrag tussen buurten of dorpen kunnen zowel veroorzaakt zijn door sociaal-culturele verschillen als door omgevingsvariabelen. De effecten van sociaal-culturele variabelen zijn dan ook in eerste aanleg opgevat als (te elimineren) ruis.

De onderzoeksdoelstelling is verwoord in de volgende onderzoeksvragen:

Over het Stadslandschap

- Welke gebieden vormen het stadslandschap voor bewoners van een buurt?
- Door welke criteria laten bewoners zich hierbij leiden?

Over Recreatie

- Waar gaan bewoners van een buurt heen wanneer zij vanuit huis (als fietser of wandelaar) recreëren?
- Welke omgevingsfactoren (afstand, barrières, aantrekkelijkheid) zijn bepalend voor het recreatieve gebruik van een gebied?

Het onderzoek heeft voornamelijk een zelfstandige functie: het maakt uitspraken mogelijk over afstandsgedrag, over barrièrewerking en – in beperkte mate - over voorkeuren van bewoners aangaande hun recreatieomgeving. Deze uitspraken kunnen worden gebruikt voor het formuleren van beleid. De onderzoeksresultaten genereren echter ook input voor modelstudie zoals van Bervaes e.a. (1998).

1.3 Onderzoeksopzet

Uitgevoerd is een enquêteonderzoek met een explorerend karakter. Het is verricht in twee onderzoeksgebieden. Een belangrijke reden om te kiezen voor twee gebieden is de mogelijkheid om de barrièrewerking van een grotere stad met die van een kleinere te kunnen vergelijken. In beide onderzoeksgebieden zijn vijf buurten geselecteerd. In iedere buurt is gestreefd naar een steekproef van 60 personen die in een thuisenquête zijn ondervraagd.

Om de eerste onderzoeksvraag (Welke gebieden vormen het stadslandschap voor bewoners van een buurt?) te kunnen beantwoorden is eerst een 'pragmatisch stadslandschap' gedefinieerd. Dit is het deel van het onderzoeksgebied waarbinnen respondenten voor de enquête worden gezocht. Dit gebied omvat een stedelijke kern met daaromheen een zone van 7 km. De geselecteerde buurten liggen dus binnen dit gebied. Ook het gebied waarover de geënquêteerde bewoners uitspraken mogen doen moet, uit praktische overwegingen, begrensd zijn. Gekozen is voor een begrenzing op ongeveer 20 km afstand vanaf de stedelijke kern. Het door deze cirkel ingesloten gebied, ingedeeld in kleinere eenheden (deelgebieden), is één van de twee onderzoeksgebieden. Dit gebied wordt in kaartvorm aan respondenten voorgelegd.

De tweede onderzoeksvraag (over criteria ter bepaling van het stadslandschap) wordt via de enquête beantwoord door middel van een serie vragen waarbij een toelichting op eerdere antwoorden wordt gegeven.

De vragen naar recreatiegedrag worden op dezelfde gesteld als die naar het persoonlijke stadslandschap. Ook hier wordt de kaart van het onderzoeksgebied gebruikt.

Behalve aan de enquête zijn gegevens ontleend aan een gebiedsinventarisatie vanaf kaartmateriaal en aan databestanden. De belangrijkste omgevingsvariabelen waarmee

in dit onderzoek rekening gehouden wordt zijn variabelen die te maken hebben met mogelijkheden en beperkingen in mobiliteit (omvang van de bebouwing, fysieke of visuele barrières, aanwezige infrastructuur) en variabelen die mede bepalend kunnen zijn voor de aantrekkelijkheid van het gebied: het grondgebruik en de openheid of geslotenheid van het landschap.

De onderzoekseenheid van de enquête is de individuele respondent; die van de gebiedsinventarisatie het deelgebied. De uiteindelijke analyse-eenheid is in de belangrijkste analyses de relatie tussen buurt en deelgebied. Dat wil zeggen dat de enquêteresultaten voor een deel van de analyses worden geaggregeerd naar het niveau van de buurt (vertegenwoordigd door 60 respondenten).

Voor de buurten in het onderzoek geldt de eis dat de bevolkingssamenstelling van de buurten onderling niet te zeer uiteen mag lopen. Hiertoe moest ofwel worden gekozen voor sterk homogene buurten, waarbij een bepaalde bevolkingsgroep (telkens dezelfde) dominant vertegenwoordigd is, ofwel voor heterogene buurten, waarbij onderlinge verschillen in bevolkingssamenstelling slechts voor beperkte verstoringen zorgen. Gekozen is voor heterogene buurten, omdat met die keuze de kans op een succesvolle selectie van buurten groter is. Bovendien wordt door die keuze de mogelijkheid van vergelijking tussen bevolkingscategorieën opengehouden. Verder gelden voor de selectie van buurten eisen ten aanzien van de ligging ten opzichte van de centrale kern en de omgeving.

De koppeling van omgevingsfactoren (woonbuurt en bezocht gebied) aan recreatiegedrag leidt tot uitspraken over de wijze waarop deze omgevingsfactoren het fiets- en wandelgedrag in het stadslandschap kunnen beïnvloeden.

Zo levert het verschil tussen een grote en een kleine stad gegevens op over de vraag in hoeverre stedelijke bebouwing als barrière fungeert voor recreatie. Zo wordt ook omgegaan met andere gebiedskenmerken zoals het grondgebruik en de openheid van het landschap: welke kenmerken leiden tot de bereidheid om een zekere afstand te overbruggen of een aantal barrières te trotseren?

1.4 Opzet rapport

Hoofdstuk 2 gaat in op de vraag 'Wat is een stadslandschap?'. Zowel bestaande definities over stadslandschappen als de wijze waarop het begrip in deze studie is afgebakend komen aan bod. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van zowel de selectie van de stadslandschappen als de enquête gepresenteerd. In hoofdstuk 4 worden deze resultaten geanalyseerd en gekoppeld aan de onderzoeksvragen die in de inleiding zijn verwoord. In hoofdstuk 5 volgen de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

2 Begrippen en methode

2.1 Wat is een stadslandschap

In de Discussienota Visie Stadslandschappen worden stadslandschappen omschreven als 'gebieden waar stedelijke veranderingsprocessen een rol spelen naast de krachten van het natuurlandschap en het agrarisch cultuurlandschap. Zowel de stad als het ommeland behoren tot het stadslandschap; kenmerkend is de fysieke en functionele verstrengeling van deze twee.' (Discussienota Visie Stadslandschappen, 1996).

De Balans Visie Stadslandschappen (1996), waarin reacties op de eerdere deelnota's van de Visie Stadslandschappen zijn opgenomen, signaleert dat de lading van het begrip stadslandschap niet duidelijk is: 'Velen vinden de term 'stadslandschap' te veel een containerbegrip, dat verduidelijking nodig heeft. Sommigen reageren afwijzend op het feit dat er weer een nieuw begrip wordt geïntroduceerd. Tegelijk wordt ook wel voorgesteld niet te streven naar een sluitende definitie, maar de benadering centraal te stellen. Anderen kiezen ervoor om het begrip te nuanceren wat betreft bijvoorbeeld de sociaal-maatschappelijke of ecologische aspecten. Tenslotte wordt ook nog gevraagd de begrippen 'identiteit' (uit te breiden met 'menselijk welbevinden' en 'recreatieruimte') en 'kwaliteit' te hanteren in de definitie van 'stadslandschap'.

De Balans stapt over alle bedenkingen heen: 'Vooralsnog zal LNV het begrip stadslandschap blijven hanteren als een metafoor. Het begrip zal niet als nieuwe beleidscategorie worden gehanteerd.' Wat er metaforisch zou zijn aan een stadslandschap blijft in het midden.

Een definitie van Nas (1996) contrasteert met die van LNV en illustreert daarmee de beperkte bruikbaarheid van het begrip: 'De landschapstypen van urbaan Nederland. Inrichting en gebruik staan ten dienste van de stedelijke samenleving.' Nas rekent de dominante stedelijke kern zelf niet tot het stadslandschap. En een stadslandschap is bij hem in de eerste plaats landschap. In de Visie Stadslandschappen lijkt (stads)landschap juist bijna synoniem te zijn met ruimte.

In latere LNV-nota's speelt het begrip stadslandschap geen belangrijke rol, terwijl het bijbehorende beleidsveld springlevend is. Zo is 'stedelijk natuurlijk', met een zwaar accent op recreatie, één van de vijf programma's die in de Nota Natuur, Bos en Landschap worden beschreven.

Binnen het onderzoek naar recreatie in stadslandschappen is een ruimtelijke afbakening noodzakelijk. De wijze waarop dat gebeurt wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

2.2 Het stadslandschap in dit onderzoek

2.2.1 Pragmatisch stadslandschap

Aanvankelijk is uit praktische overwegingen een ruimtelijke begrenzing gehanteerd die weinig rekening houdt met de omschrijving uit de Visie Stadslandschappen. Deze begrenzing, aangeduid met de werktitel 'pragmatisch stadslandschap', is een eerste middel om onderzoeksgebieden af te bakenen. Het wordt gedefinieerd als een stad van minimaal 35.000 inwoners met daaromheen een *kernzone* met een breedte van 7 kilometer, gerekend vanaf de rand van de bebouwde kom¹, en een *randzone* met een breedte van 13 km, gerekend vanaf de kernzone. Deze zones zijn zo gekozen omdat zij de optimale uitkomst vormen bij enkele praktische overwegingen. Recreatieve fietstochten bereiken een verste punt dat in de meeste gevallen niet verder ligt dan ongeveer 15 km van het vertrekpunt. Het vertrekpunt voor de fietstochten die in dit onderzoek worden beschouwd ligt altijd op een beperkt aantal locaties binnen de kernzone. Dat betekent dat de randzone en de kernzone samen, op een smalle strook na, fietstochten toelaten tot hemelsbreed 15 km vanaf de kernzone. Door deze beperking van de omvang van het onderzoeksgebied kan dit op één overzichtelijke kaart aan geënquêteerden worden voorgelegd.

2.2.2 Lokaal stadslandschap

Impliciet bestempelt de Visie Stadslandschappen grote aaneengesloten delen van Nederland tot stadslandschap. Maar 'stadslandschappen' is meervoud. En daar is iets voor te zeggen: wie kan zich vanaf het kaartbeeld geen voorstelling maken van het Haagse stadslandschap, of van het Leidse? Stadslandschappen vertonen een interne samenhang en onderscheiden zich daarmee van hun omgeving. Maar houdt het Haagse stadslandschap dan resoluut op waar het Leidse begint? Dat doet geen recht aan de notie dat er een 'stadslandschappelijk' continuüm is, waartoe grote aaneengesloten delen van Nederland behoren. Kennelijk mogen stadslandschappen onderling overlappen. Maar waar ligt dan de kern van een stadslandschap, waar de buitengrens? Dit dilemma is op te lossen door de kern en de begrenzing van een stadslandschap te laten verschuiven met het ruimtelijke gezichtspunt van de waarnemer. Volgende vraag: wie is dan die waarnemer? Dat moet iemand zijn die zich met dat gezichtspunt kan vereenzelvigen. En dat is in de eerste plaats de bewoner.

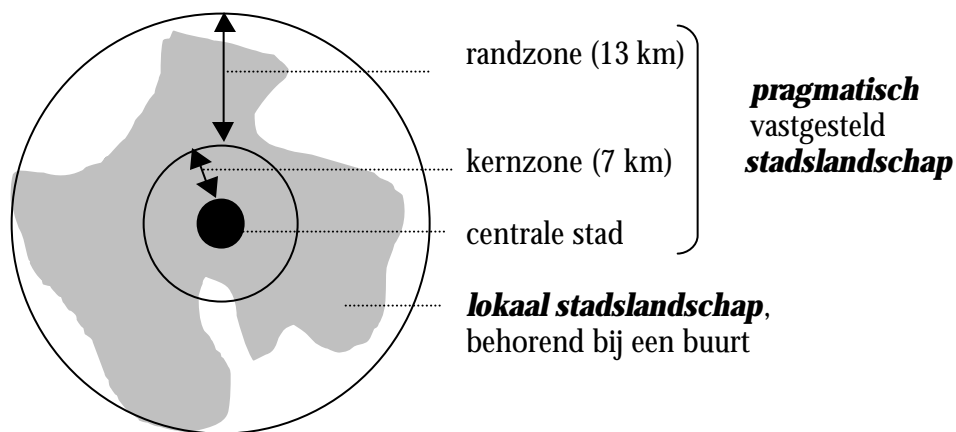
Rechtstreeks vragen: 'wat is uw persoonlijke stadslandschap?' is weinig zinvol. Iemand dient criteria aangereikt te krijgen waarmee bepaald kan worden of een gebied of plek daartoe behoort. De in dit onderzoek aangereikte criteria hebben zowel betrekking op de mentale binding die mensen met gebieden kunnen hebben als op hun feitelijke gebruik van de ruimte. De criteria verwijzen naar stedelijke en landelijke functies en naar functieverandering. Daardoor is dit 'persoonlijke'

¹ Deze definitie is gebaseerd op een definitie van Langers (1998). Om de keuzemogelijkheden iets te verruimen is in dit onderzoek de ondergrens gesteld op 35.000 inwoners, in plaats van de 50.000 die Langers aanhoudt.

stadslandschap inhoudelijk verwant aan de omschrijving in de Visie Stadslandschappen.

Het lokale stadslandschap, dat wil zeggen het stadslandschap dat hoort bij een buurt, bij een dorp of bij een stuk van het buitengebied, is samengesteld uit de persoonlijke stadslandschappen van mensen die bij benadering op dezelfde locatie wonen: buurt- of dorpsgenoten. Het vaststellen van lokale stadslandschappen is hetzelfde als de eerste onderzoeksvraag: welke gebieden vormen het stadslandschap voor bewoners van een buurt?

In figuur 1 is het lokaal en pragmatisch landschap schematisch weergegeven.

Figuur 1 Het pragmatische en lokale stadslandschap

2.3 Selectiemethode voor onderzoeksgebieden

2.3.1 Criteria op gebiedsniveau

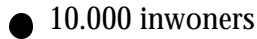
De onderzoeksgebieden van deze studie zijn twee pragmatische stadslandschappen. De twee stadslandschappen moeten qua omgeving en structuur zoveel mogelijk gelijkenis vertonen, maar verschillen in de grootte van de centrale stad zodat de stad als barrière kan worden getoetst. De vraag is: hoe deze onderzoeksgebieden worden geselecteerd. Voor de selectie van onderzoeksgebieden is een aantal grootheden vastgesteld waaraan selectiecriteria zijn ontleend:

1. het minimale inwonertal van de centrale stad;
2. de ruimtelijke verdeling van open en gesloten landschap;
3. de verhouding in omvang van twee steden;
4. de nabijheid van andere steden;
5. de aan- of afwezigheid van lijnvormige elementen;
6. de vorm van de centrale stedelijke kern;
7. de aan- of afwezigheid van geschikte buurten.

Ad 1. Minimale inwonertal van de centrale stad

Een stadslandschap moet een stedelijke kern hebben die een zekere centrumrol kan vervullen. De grens wordt gelegd bij 35.000 inwoners; deze grens is betrekkelijk arbitrair, zij dient primair om het aantal keuzemogelijkheden te beperken. Verondersteld wordt dat een stad van deze omvang die centrumrol kan vervullen voor een omliggend gebied met een straal van ten minste 7 km. Uitgegaan is van een bestaande gebiedsselectie met kernen van meer dan 50.000 inwoners (aanhangel 1). Deze lijst is aangevuld met kleinere kernen (35.000 – 50.000 inwoners).

niet zo

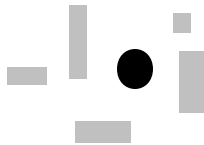
maar zo

Ad 2. Ruimtelijke verdeling van open en gesloten landschap

Een veronderstelling is dat verschil in landschapstype gegevens zal opleveren over het effect van de aantrekkelijkheid van een gebied. Het kan bijvoorbeeld zijn dat bewoners van een oostelijke buitenwijk de stad wél doorkruisen om een gebied ten westen van de stad te bereiken, terwijl bewoners van een westelijke buitenwijk hetzelfde in de tegenovergestelde richting niet doen. Om hiervoor aanwijzingen te krijgen zijn op basis van het aspect 'openheid van het landschap' twee hoofdtypen landschap onderscheiden: 'buitengebied met open tot halfopen landschap' en 'buitengebied met gesloten landschap'. Om de hypothese te kunnen onderzoeken moet er sprake zijn van grote, aaneengesloten oppervlakken van beide hoofdtypen.

niet zo

maar zo

Ad. 3. Verhouding in omvang van twee steden

Het verschil tussen een grote en een kleine stad levert naar verwachting gegevens op over de vraag in hoeverre stedelijke bebouwing als barrière fungeert: Zijn recreanten bij zowel een grote als een kleine stad bereid de gehele stad te doorkruisen om aan de andere kant de tocht te kunnen voortzetten? Als maat voor de omvang is gekozen voor het inwonertal. De verhouding tussen de kleine en grote stad is gesteld op ten minste 1 : 2, waarbij de kleine stad minimaal 35.000 inwoners moet hebben en de grote stad dus minimaal 70.000 inwoners.

niet zo

maar zo

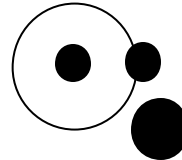
Ad 4. Nabijheid van andere steden

Het te selecteren onderzoeksgebied mag wel overlappen met een ander stadslandschap, maar binnen de kernzone mogen geen steden (in hun geheel) liggen, die qua omvang vergelijkbaar zijn met de centrale stad; grotere steden mogen zelfs niet gedeeltelijk binnen de kernzone liggen. Deze voorwaarde is toegevoegd om te voorkomen dat er extra potentiële barrières in het stadslandschap komen te liggen, waarmee de te onderzoeken cases onvergelijkbaar worden.

niet zo

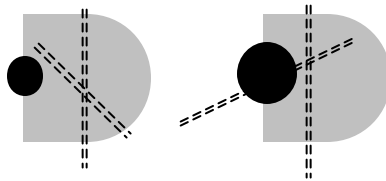
maar zo

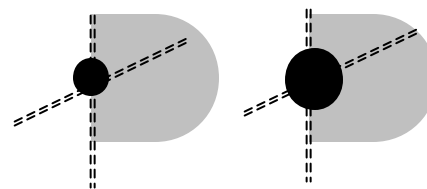
Ad 5. Lijnvormige elementen

De ligging van lijnvormige elementen (als barrière) kan bepalend zijn voor het gekozen doel van een recreant en voor de route die de recreant volgt. Potentiële lijnvormige barrières kunnen spoorwegen, snelwegen of waterwegen zijn. Gestreefd is naar een vergelijkbaar patroon van lijnvormige elementen bij de twee onderzoeksgebieden, waarbij bij voorkeur ook de te selecteren buurten op vergelijkbare wijze door barrières gescheiden zijn.

niet zo

maar zo

Ad 6. Vorm van de centrale stedelijke kern

Om buurten te kunnen kiezen die op verschillende afstanden van de stadsrand liggen wordt het criterium 'vorm' ingevoerd: d.w.z.: de stad mag niet langgerekt zijn; ideaal is een ronde stad.

niet zo

maar zo

Ad 7. aanwezigheid van geschikte buurten.

Stadslandschappen moeten buurten bevatten die op hun beurt aan enkele criteria voldoen waardoor deze geschikt zijn om daar enquêtes af te nemen. Deze criteria worden besproken in paragraaf 2.3.2.

2.3.2 Criteria op buurtniveau

Per stadslandschap worden vijf buurten geselecteerd voor het afnemen van enquêtes. Er gelden bij de selectie van buurten tegelijk eisen ten aanzien van de ruimtelijke ligging en ten aanzien van de samenstelling van de bevolking. Bovendien moeten er genoeg huishoudens zijn om te kunnen enquêteren. Om na te gaan of één van de combinaties van stadslandschappen die zijn overgebleven na de selectie op stadslandschapniveau aan deze eisen voldoet, worden criteria ontleend aan drie grootheden:

1. de bevolkingssamenstelling;
2. de ligging van de buurten;
3. het aantal woonadressen.

De criteria zijn in combinatie toegepast, wat betekent dat naar een optimale combinatie is gezocht. Dit kan betekenen dat een buurt op een afzonderlijk criterium minder goed scoort, maar toch in de afweging betrokken blijft.

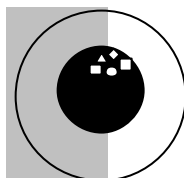
Ad 1. Bevolkingssamenstelling

Er is naar gestreefd buurten te selecteren met een heterogene bevolkingssamenstelling. De bevolkingssamenstelling kan aan de hand van een groot aantal grootheden worden getypeerd. Gekozen is voor drie grootheden: de spreiding over inkomensklassen, de leeftijdsopbouw en het percentage allochtonen. Verschillen in inkomen, leeftijd en etnische achtergrond kunnen immers leiden tot verschillen in recreatiegedrag (de Vries, 1999). Per buurt mag het percentage personen dat behoort tot een bepaalde inkomens- of leeftijdsklasse niet meer dan (plus of min) 12,5% afwijken van het landelijke percentage. Bij het percentage allochtonen wordt alleen met een bovengrens gewerkt: dit percentage mag niet meer dan een kwart hoger dan het landelijke percentage liggen. Deze laatste marge is vrij ruim gekozen, omdat de buurten voornamelijk in steden liggen en daar meestal het gemiddelde percentage allochtonen veel hoger is dan in het landelijk gebied. Als bron voor de benodigde gegevens is het CBS-wijk- en buurtregister gebruikt.

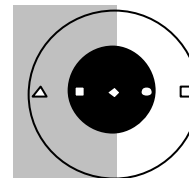
Ad 2. Ligging van de buurten

Om de invloed van afstand en barrières op het recreatiegedrag te kunnen nagaan is het gewenst dat de vijf per onderzoeksgebied te selecteren buurten niet aan elkaar grenzen. De vijf buurten dienen verschillend te liggen ten opzichte van de stad, de (overige) barrières en het open en gesloten landschap. Daarom is het ook gewenst dat de buurten op één lijn liggen, een lijn die haaks staat op de scheiding van open en gesloten landschap. De twee buitenste buurten worden geselecteerd binnen de kernzone van het onderzoeksgebied, hetzij in het gebied met open, hetzij in het gebied met gesloten landschap. De drie overige buurten liggen binnen de centrale kern: één in het centrum en twee in buitenwijken.

niet zo

maar zo

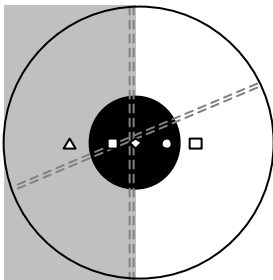
Ad.

3. Aantal woonadressen

Om voor de inwoners van één buurt betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de mate waarin een bepaald kenmerk voorkomt is een ruime steekproef gewenst. Gezien het explorerende karakter van het onderzoek is echter volstaan met een wat krappere steekproef: 60 respondenten per buurt. Bij bijvoorbeeld het kenmerk sekse, met (gebaseerd op de hele onderzoekspopulatie van bijna 600 personen) een geschatte kans op een vrouwelijke respondent van $p = 0,58$, ligt het 95%-betrouwbaarheidsinterval voor het aantal vrouwelijke respondenten in één buurt op $34 \pm 7,5$. De respondenten zijn gezocht in verschillende huishoudens. Daarom is op 60 woonadressen per buurt een respondent gezocht. Uitgaande van een verondersteld bereidheidspercentage van 30 à 40% bij de schriftelijk en telefonisch bereikte adressen, met daarbovenop een marge voor het alsnog niet bereiken van respondenten die hun medewerking al hadden toegezegd, is de steekproefomvang bepaald op 250 huishoudens per buurt. Nagestreefd is buurten te selecteren met ten minste 480 huishoudens, dat is dus bijna twee keer de omvang van de adressensteekproef, zodat in geval tegenvallende respons een aanvullende steekproef zou kunnen worden getrokken.

2.3.3 Ideaal onderzoeksgebied

Wanneer de selectie volgens de criteria op zowel gebiedsniveau als buurtniveau heeft plaatsgevonden, moeten er twee modelstadlandschappen zijn geselecteerd. De structuur van beide onderzoeksgebieden zou eruit moeten zien als in de onderstaande schets schematisch is weergegeven. Echter, het ideale onderzoeksgebied bestaat niet. In paragraaf 3.1 wordt aangegeven op welke punten de gekozen onderzoeksgebieden (Apeldoorn en Ede), afwijken van dit ideaal.

2.4 Methode voor verzamelen en analyseren van gegevens

2.4.1 Verzamelen van gegevens

Om de juiste gegevens te verzamelen is een enquêteonderzoek met een explorierend karakter uitgevoerd in twee geselecteerde onderzoeksgebieden. De enquête (aanhangsel 6), die is afgenomen onder ongeveer 60 (streefgetal) bewoners per buurt, omvat de volgende thema's:

- Algemene informatie over de respondenten (sociaal-culturele kenmerken, gegevens over recreatiegedrag). De vragen zijn op een standaardwijze gesteld, waardoor het mogelijk is de respondenten te typeren aan de hand van de typologie van De Vries (1999). Deze typologie deelt respondenten in, in vijf segmenten, aan de hand waarvan een voorspelling mogelijk is van recreatiegedrag.
- Woongeschiedenis en woonmotieven;
- Vragen ter bepaling van het 'persoonlijk stadslandschap': de respondent mag op de kaart de tien deelgebieden (zie kader) aanwijzen waarmee hij/zij de meeste binding heeft. Over de drie voor de respondent belangrijkste deelgebieden worden extra vragen gesteld ter bepaling van de aard van de binding. Binding met een deelgebied heeft iemand als minstens één van de volgende uitspraken waar is:
 - de respondent is vaak in het deelgebied of was er vroeger vaak, bijvoorbeeld omdat zijn huis, school of werk daar is of was;
 - de respondent kent het gebied goed of heeft het goed gekend;
 - de respondent weet veel over het gebied (heeft erover gehoord of gelezen);
 - het gebied wordt volgens de respondent steeds mooier of juist lelijker;
 - de respondent voelt zich er hoe dan ook (zonder dat dit nader omschreven is) mee verbonden.
- Vragen over fietsgedrag. Een algemene vraag gaat in op de frequentie: hoe vaak heeft men het afgelopen jaar gefietst. Een vraag naar fietsen in relatie tot deelgebieden beperkt zich tot het laten aangeven in welke deelgebieden men het afgelopen jaar tijdens een recreatieve fietstocht is geweest, zonder opgave van een frequentie. Aanvullend op de vragen naar deelgebieden zijn vragen gesteld naar favoriete plekken, plekken die men met tegenzin passeert en gebieden die men nog eens zou willen bezoeken, maar waar men nooit aan toegekomen is.
- Vragen over wandelen vanuit huis. Deze zijn analoog aan de vragen over fietsen.
- Vragen over wandelen na een korte rit per auto, fiets of openbaar vervoer. Ook deze zijn analoog aan de vragen over fietsen.

2.4.2 Analyseren van gegevens

Ten behoeve van de analyse worden de volgende stappen doorlopen:

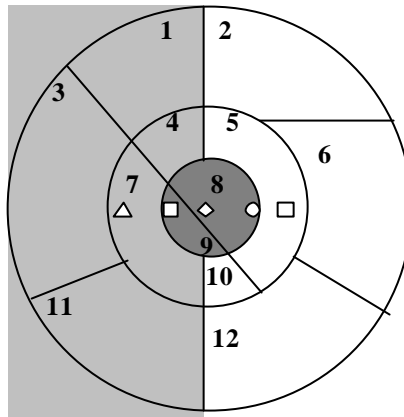
- Opschonen van het enquêtebestand: de records van respondenten waarbij de enquêteurs aantekening hebben gemaakt van ernstige twijfel over de kwaliteit van de antwoorden worden uit het databestand verwijderd..

- Het uiteindelijk aantal respondenten per buurt wordt vastgesteld. Aansluitend wordt er een dusdanige weging toegepast dat alle buurten in het databestand even zwaar vertegenwoordigd zijn.
- De populatie (persoonskenmerken) wordt beschreven per buurt: bij grote afwijkingen ten opzichte van de totale onderzoekspopulatie wordt een correctie door middel van weging toegepast.
- Het lokale stadslandschap per buurt wordt bepaald: hiertoe worden de antwoorden op enquêtevragen over het 'persoonlijke' stadslandschap naar buurtniveau geaggregeerd. Dit lokale stadslandschap kan in kaartvorm worden gepresenteerd.
- Het stadslandschap krijgt inhoud: de aard van de binding aan deelgebieden wordt op respondentniveau vastgesteld.
- De belangrijkste fiets- en wandelgebieden worden per buurt bepaald, analoog aan de wijze waarop het lokale stadslandschap (zie 4de punt) wordt vastgesteld. Ook deze gebieden kunnen in kaartvorm worden gepresenteerd.
- De mate waarin een deelgebied geldt als wandel- of fietsgebied wordt gerelateerd aan de gebiedsbeschrijving, in termen van afstand en barrières tussen buurt en deelgebied, en andere gebiedskenmerken (grondgebruik, openheid van het landschap).

Deelgebieden als hulpmiddel

Binnen de geselecteerde onderzoeksgebieden zijn enkele tientallen deelgebieden onderscheiden. Deze deelgebieden zijn ingevoerd om in de enquête het aantal antwoorden te beperken. De belangrijkste vragen in de enquête verwijzen naar deze deelgebieden. De aard van de grenzen tussen deelgebieden hangt samen met de grootheden uit de onderzoeksvragen (barrières, afstanden, bebouwing, geslotenheid van het landschap). Grenzen voor deelgebieden zijn:

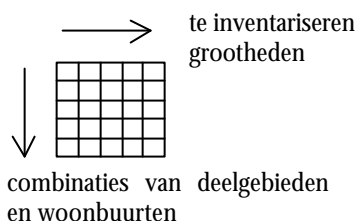
- autosnelwegen, spoorwegen en (grotere) waterwegen;
- eventuele andere harde grenzen zoals afrasteringen;
- overgangen tussen grote eenheden gesloten (bosrijk) landschap en open of halfopen landschap;
- een denkbeeldige lijn op ongeveer 7 km vanaf de rand van de bebouwde kom van de centrale stad;
- een denkbeeldige lijn op ongeveer 20 km vanaf de rand van de bebouwde kom van de centrale stad (buitengrens);
- (in en bij grote kernen en de kernen waar geënquêteerd wordt:) de overgang van bebouwde kom naar buitengebied;
- (in de kernen waar geënquêteerd wordt:) hoofdwegen binnen de bebouwde kom;
- (in en bij de kernen waar geënquêteerd wordt:) de overgang tussen handels- of industrieterrein en overige stedelijke bebouwing.

Binnen die Untersuchungsgebiete sind pro Teilgebiet die folgenden Merkmale inventarisiert:

- oppervlakte;
- dominant grondgebruik (open natuurgebied, bos, landbouw, stedelijk gebied of water);
- tweede dominante grondgebruik (zelfde indeling);
- afstand (hemelsbreed) tot de respectievelijke woonbuurten waar enquêtes worden afgenomen: dat zijn dus vijf getallen per deelgebiet;
- door stedelijk gebied af te leggen afstand (hemelsbreed) tot de woonbuurten;
- aantallen barrières tussen iedere afzonderlijke woonbuurt en het deelgebiet, uitgesplitst naar soort (industrieterrein, stedelijk gebied, spoorlijn, snelweg, water, afrastering)

Deze gegevens zijn opgenomen in een matrix met de volgende structuur:

Deze kenmerken zijn gebruikt in de analyse gekoppeld aan de antwoorden uit de enquêtes om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen

3 Resultaten

3.1 Selectie van onderzoeksgebieden en buurten

3.1.1 Selectie van onderzoeksgebieden

Apeldoorn en Ede zijn de centrale steden van de twee geselecteerde onderzoeksgebieden. Deze gebieden ('pragmatische stadslandschappen') bleven over na een proces van eliminatie op basis van de gestelde criteria. Uitgangsmateriaal was een lijst met enkele tientallen potentiële onderzoeksgebieden in heel Nederland (aanhangsel 1).

Binnen beide onderzoeksgebieden zijn vijf buurten geselecteerd voor uitvoering van de enquête. Verder zijn binnen beide onderzoeksgebieden een kleine 60 deelgebieden onderscheiden. Dat de beide onderzoeksgebieden overlappen is geen keuze vooraf geweest. De onderzoeksgebieden bevatten deelgebieden die volledig samenvallen. Deze samenvallende gebieden worden in de analyse opgevat als afzonderlijke eenheden.

Het onderzoeksgebied Apeldoorn voldoet in bijna alle opzichten aan de vereiste criteria. De kern Apeldoorn heeft een redelijk ronde vorm. Het inwonertal van de stad (133.000) is meer dan twee keer zo groot als dat van de stad Ede. Apeldoorn ligt op de grens van relatief open en gesloten landschap. Daarnaast worden de stad, kernzone en randzone doorsneden door verschillende lijnvormige barrières, die parallel dan wel haaks op de scheiding van deze landschappen staan. Het gekozen stadslandschap overlapt wel met andere stadslandschappen, maar er is geen sprake van een nabije kern die groter is dan Apeldoorn.

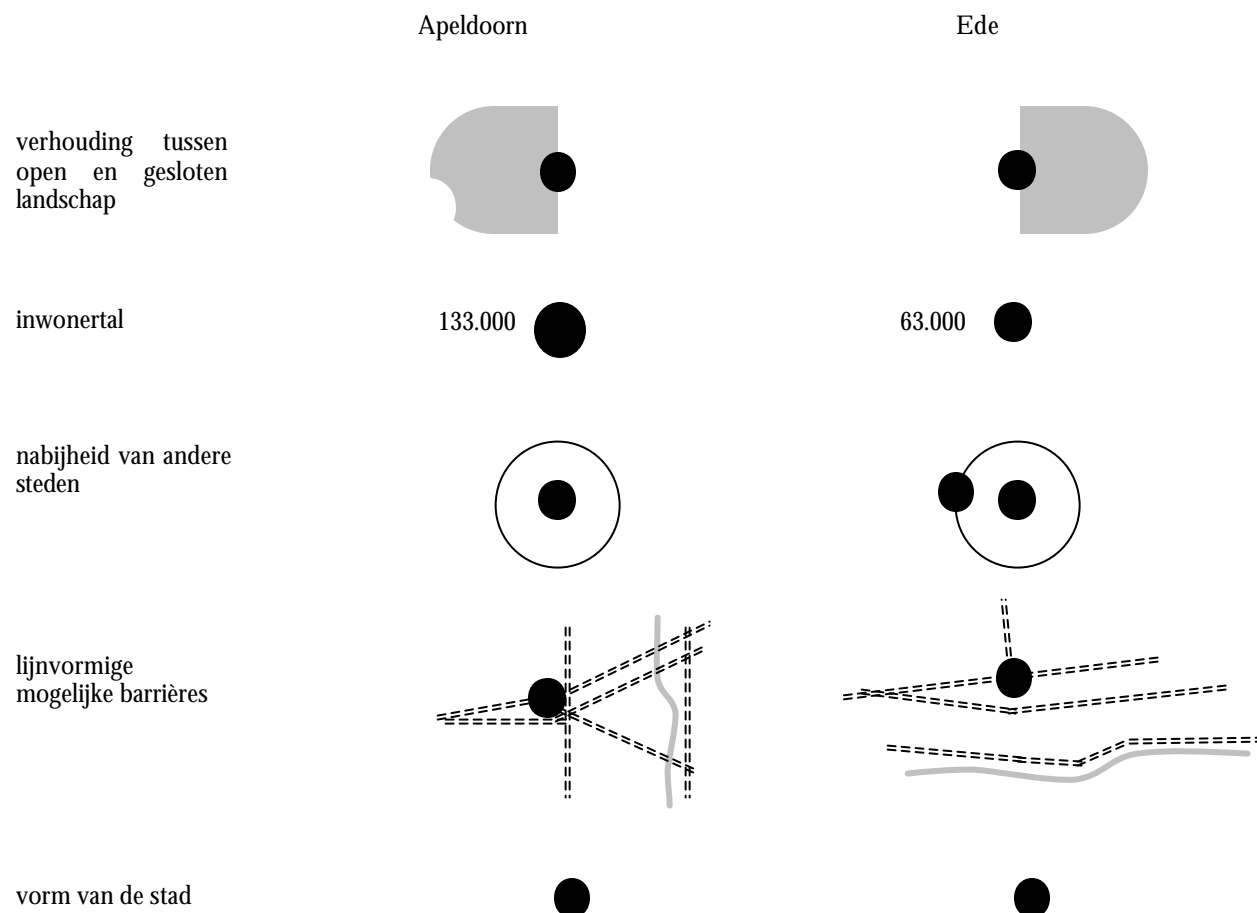
Ook het onderzoeksgebied Ede voldoet goed aan de vereisten. De kernzone ligt op de rand van gesloten en open landschap. De stad heeft 63.000 inwoners. Meerdere mogelijke barrières liggen binnen het onderzoeksgebied. Een gedeelte van de mogelijke barrières staat haaks op de open-gesloten lijn, een ander deel loopt grotendeels langs of evenwijdig aan deze lijn. Het aantal mogelijke barrières in het zuidelijk deel is schaars. De enige mogelijke barrière, een spoorweg, loopt vlak langs de grens van de kernzone en doet slechts een klein oppervlak aan. Ede wijkt in één opzicht fors af van het ideaalbeeld: Veenendaal, met een iets kleiner inwonertal dan Ede (58.000), ligt aan de westzijde gedeeltelijk binnen de kernzone.

Afgezien van de doelbewust verschillend gekozen omvang van de centrale stedelijke kernen bestaan er enkele niet gekozen verschillen tussen beide onderzoeksgebieden:

- ten oosten van Ede zijn er geen zware barrières in de noord-zuidrichting, zoals bij Apeldoorn wel het geval is;
- in de kernzone van Ede ligt de stad Veenendaal, in de kernzone van de Apeldoorn ligt geen andere stad van een dergelijke omvang;

- de kernzone van Ede heeft een groter aandeel (stedelijke) bebouwing, Ede is dus compacter gebouwd; en bij Ede liggen dorpskernen op de grens tussen open en gesloten landschap (Bennekom, Lunteren);
- de overgang van relatief open naar gesloten landschap is bij Apeldoorn helder; bij Ede wordt het open gebied al op betrekkelijk geringe afstand afgewisseld door de bosrijke Utrechtse Heuvelrug.

In figuur 2 zijn de afwijken van de geselecteerde stadslandschappen per criteria schematisch weergegeven.

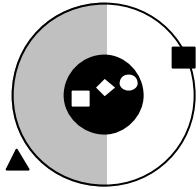

Figuur 2 Eigenschappen van de geselecteerde onderzoeksgebieden schematisch weergegeven

3.1.2 Selectie van buurten

In stadslandschap Apeldoorn zijn vijf buurten geselecteerd. Hoenderloo en Twello-Noord vormen de buurten aan de rand van het kerngebied die respectievelijk in het gesloten en open landschap liggen. De overige drie buurten (Orden, Brummelhof en Sprenkelaar) liggen in de centrale stad Apeldoorn. Orden ligt aan de stadsrand tegen het gesloten landschap aan. Sprenkelaar ligt aan de andere kant van Apeldoorn

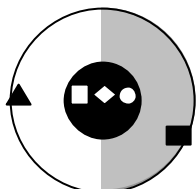
vlakbij het open landschap. Brummelhof ligt in het centrum van Apeldoorn, even ver van open en gesloten landschap. In figuur 3 is de ligging van de buurten schematisch weergegeven. De woningvoorraad in Hoenderloo is 30 woningen lager dan het minimaal aantal woningen dat voldoende wordt geacht voor een respons van 60. In de overige buurten wordt de minimumgrens van 480 ruim overschreden. Op Brummelhof na zijn alle buurten heterogeen op leeftijd. Brummelhof kent een relatief hoog aantal inwoners van 65 jaar of ouder. Qua inkomensverdeling zijn alle buurten heterogeen. Het percentage allochtonen ligt in Orden en Sprekelaar boven de gestelde maximumgrens.

Figuur 3 ligging buurten in kernzone en centrale stad van stadslandschap Apeldoorn

In stadslandschap Ede zijn eveneens vijf buurten geselecteerd. Veenendaal Noord-West en Renkum-Heelsum vormen de buurten aan de rand van het kerngebied die respectievelijk in het open en gesloten landschap liggen. De overige drie buurten, de Dalen, Klaphek en Beatrixpark, liggen binnen de stadsgrenzen van Ede. Beatrixpark ligt aan de stadsrand tegen het gesloten landschap aan, terwijl De Dalen juist dichterbij het open landschap is gelegen. De buurt Klaphek ligt tussen deze twee buurten in, in het centrum van Ede, even ver van open en gesloten landschap. In figuur 4 is de ligging van de buurten schematisch weergegeven. Het patroon waarin de buurten binnen Edese stadslandschap zijn gelegen, wijkt enigszins af van het model. De oorzaak is gelegen in het feit dat het oosten van Ede erg dunbevolkt is en er nauwelijks buurten aanwezig zijn die in de eerste plaats voldoen aan het minimum van 480 woningen en in de tweede plaats eveneens heterogeen en 'doorsnee' zijn.

Naast het ruimtelijk patroon voldoen de andere criteria eveneens voldoende aan het model. De woningvoorraad is in iedere buurt boven de 480 woningen en dit is voldoende voor de 60 enquêtes per buurt. Op de buurt Beatrixpark na zijn alle buurten heterogeen wat betreft leeftijd. Beatrixpark kent een relatief hoog aantal inwoners van 65 jaar of ouder. Wat betreft de inkomensverdeling zijn alle buurten heterogeen. Het percentage allochtonen ligt in Beatrixpark en Renkum-Heelsum vrij laag.

Figuur 4 ligging buurten in kernzone en centrale stad van stadslandschap Ede

3.2 Enquêteresultaten

3.2.1 Response

De enquête is uitgevoerd in de zomer van 1998. De door de PTT getrokken steekproef uit de huishoudens (woonadressen) in de onderzoeksbuurten is schriftelijk benaderd. Vervolgens is telefonisch contact gezocht met een deel van deze adressen om de enquêtebereidheid te peilen en zo mogelijk een afspraak te maken. De overige aangeschreven adressen zijn als reserve achter de hand gehouden. In totaal spraken 1339 personen de principebereidheid uit aan de enquête mee te werken. Onder deze personen zijn 597 thuisenquêtes afgenomen, waarvan er acht (1,3 %) niet bruikbaar bleken. Het aantal enquêtes per buurt varieert van 52 tot 64. Doordat in de analyse wordt gewerkt met voor buurten gemiddelde gegevens tellen alle buurten even sterk mee in de resultaten.

3.2.2 Respondenten

De kenmerken die een rol hebben gespeeld bij de selectie van buurten zijn inkomen, leeftijd en herkomst (Nederlands of allochtoon). Andere kenmerken die eveneens een belangrijke rol spelen bij dit onderzoek zijn sekse en huishoudensamenstelling. Een aantal van deze voorspellers van recreatiegedrag (leeftijd, opleiding, gegevens over de aard van het gezinsinkomen, gegevens over het bezit van recreatiemiddelen) is door de Vries (1999) samengevoegd in het recreatiesegment. Aanhangsel 2 geeft een overzicht per buurt van de bovengenoemde variabelen, hetzij afzonderlijk, hetzij opgenomen in het recreatiesegment. Belangrijker dan de vraag of de respondenten een goede afspiegeling vormen van de Nederlandse bevolking is in dit onderzoek de vraag of verschillen tussen buurten niet te groot zijn. Of een gesignaleerd verschil moet leiden tot een weging van resultaten is afhankelijk van de aard van het kenmerk.

Sekse

Weinig verrassend is een oververtegenwoordiging in de steekproef van het aantal vrouwen (gemiddeld 58 %) ten opzichte van het landelijke getal van 51% (CBS, 1997). Deze oververtegenwoordiging is zonder twijfel te verklaren uit de tijdstippen waarop de meeste afspraken zijn gemaakt en de enquêtes zijn afgenomen, namelijk overdag tijdens werkuren. Gezien de geringere arbeidsparticipatie onder vrouwen is de kans dat deze categorie overdag bereikt wordt groter. Wel opvallend is dat één buurt afwijkt van de overige buurten: in Apeldoorn (Sprenkelaar) zijn juist de mannen met 60% in de meerderheid. Er is geen herweging uitgevoerd op basis van deze extreme waarde. Er zijn geen grote verschillen tussen mannen en vrouwen waargenomen in de beantwoording van cruciale vragen, bijvoorbeeld over hun recreatiegedrag. Anderzijds zou de correctie door weging voor de desbetreffende buurt fors zijn uitpakkt.

Leeftijd

De groep van 24 jaar en jonger is niet sterk vertegenwoordigd: jongeren onder de 15 jaar zijn niet geënquêteerd. Ten opzichte van CBS-cijfers is er een over-

vertegenwoordiging van ouderen: 26,8%. Gemiddeld bedraagt het aantal 65-plussers in Nederland ca. 13,5%. Net als bij sekse moet de oorzaak van de oververtegenwoordiging hoofdzakelijk worden gezocht in de tijdstippen waarop de respondenten zijn benaderd. Tussen de afzonderlijke buurten zijn er verschillen in de mate waarin de onderscheiden leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn. Omdat leeftijd cruciaal kan zijn waar het gaat om recreatiemobiliteit, is er een weging uitgevoerd, gebaseerd op de leeftijdsverdeling per buurt.

Huishoudensamenstelling

De belangrijkste groep respondenten behoort tot huishoudens bestaande uit een stel mét of een stel zonder kinderen. In Apeldoorn is de groep stellen zonder kinderen het grootst, terwijl in Ede de groep huishoudens bestaande uit een stel met kinderen het grootste is. Verschillen in huishoudensamenstelling houden verband met de leeftijdsopbouw. In buurten met meer ouderen zijn de alleenstaanden en stellen zonder kinderen verhoudingsgewijs sterk vertegenwoordigd. Door de correctie op basis van de leeftijdscategorie worden tegelijk de verschillen tussen buurten in huishoudensamenstelling genivelleerd.

Herkomst (allochtoon versus autochtoon)

Er zijn geen enquêtevragen gesteld over de herkomst van respondenten, anders dan in strikt geografische zin (is men al dan niet opgegroeid in het onderzoeksgebied?). Derhalve is over de etnische komaf van respondenten geen door getallen ondersteunde uitspraak te doen. De buurten zijn geselecteerd op een heterogene bevolkingssamenstelling, wat onder meer inhoudt dat het verwachte percentage allochtonen niet extreem hoog is. Door voor de hand liggende vormen van zelfselectie (zoals een taalbarrière) zullen de bestaande verschillen tussen buurten in herkomst van de bevolking (zie 3.1.2) in de steekproef vermoedelijk zijn afgezwakt.

Recreatiesegment

Het kenmerk recreatiesegment is voor een deel van de respondenten niet vastgesteld (door het ontbreken van een waarde voor één van de samenstellende variabelen). Het overzicht in aanhangsel 2 geeft voor afzonderlijke segmenten tamelijk grote verschillen in percentages te zien tussen buurten. Een belangrijke oorzaak van de verschillen in percentages is de over het geheel genomen geringe vertegenwoordiging van 'onwilligen' en 'bedrijvigen' (dus onvoldoende celvulling). Leeftijd is een zeer belangrijke component van het recreatiesegment. De voor leeftijdscategorieën uitgevoerde weging leidt tot een zekere nivellering tussen de afzonderlijke buurten.

3.2.3 Lokaal stadslandschap

De antwoorden op de vraag 'Kunt u de gebieden aangeven waar u de meeste binding mee heeft? U kunt er maximaal tien noemen' leveren per respondent een aantal deelgebieden op dat kan variëren van één tot tien. Bij deze vraag legde de enquêteur een overzichtskaart met deelgebieden voor.

Een overzicht van de stadslandschappen van iedere afzonderlijke buurt is voor Apeldoorn opgenomen in figuur 5 en voor Ede in figuur 6. Een hogere score per deelgebied leidt tot een donkerder tint in het kaartbeeld. Zowel de kaarten van

Werkwijze

Om te komen tot de bepaling van een 'lokaal stadslandschap' voor elk van de buurten zijn de antwoorden per respondent gestandaardiseerd: iedere respondent krijgt 10 punten te verdelen over de ca. 60 deelgebieden, ongeacht het individuele aantal gegeven antwoorden. Aggregatie van de gestandaardiseerde individuele scores leidt voor iedere buurt tot een gemiddelde score per deelgebied. Hoe hoger een deelgebied scoort bij een bepaalde buurt, hoe sterker dat gebied kan worden gerekend tot het lokale stadslandschap van de desbetreffende buurt.

Apeldoorn en omgeving als die van Ede laten duidelijk zien hoe het lokale stadslandschap ruimtelijk samenhangt met de woonbuurt.

Voor de drie gebieden waarmee men de sterkste binding heeft is aangegeven waar deze binding uit bestaat. De respondenten hadden in eerste instantie de keuze uit zes opties (zie tabel 1 en 2).

Tabel 1 Motieven die de binding met delen van het stadslandschap Apeldoorn bepalen (percentage van het aantal gegeven antwoorden)

	<i>Hoenderloo</i>	<i>Sprenkelaar</i>	<i>Brummelhof</i>	<i>Orden</i>	<i>Twello-Noord</i>
Herinnert me aan vroeger	5,9	18,5	22,7	17,7	19,4
Ik voel me er thuis	25,5	29,1	23,3	26,9	22,7
Ik ben er vaak	42,8	26,7	31,9	21,2	35,5
Veel over gehoord of gelezen	0,0	0,9	1,3	0,6	0,5
Belangrijk dat het gebied er is	19,5	24,2	14,4	28,7	16,4
Betrokken bij verandering/ inrichting gebied	6,2	0,6	6,4	4,8	5,4
Totaal antwoorden (= 100%)	141	127	118	148	143

Tabel 2 Motieven die de binding met delen van het stadslandschap Ede bepalen (percentage van het aantal gegeven antwoorden)

	<i>Veenendaal-NW</i>	<i>De Dalen</i>	<i>Beatrixpark</i>	<i>Klaphek</i>	<i>Renkum-Heelsum</i>
Herinnert me aan vroeger	10,0	14,0	14,2	12,6	10,1
Ik voel me er thuis	37,3	38,9	22,2	13,8	27,2
Ik ben er vaak	29,3	28,1	26,8	38,8	46,8
Veel over gehoord of gelezen	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0
Belangrijk dat het gebied er is	21,1	15,9	35,7	30,3	14,3
Betrokken bij verandering/ inrichting gebied	2,3	3,1	1,1	3,9	1,6
Totaal antwoorden (= 100%)	93	132	155	151	148

De belangrijkste binding die mensen hebben met deelgebieden uit hun stadslandschap bestaat uit het feit dat men daar vaak is en/of dat men zich er thuis voelt. Ook komt naar voren dat mensen waarde hechten aan gebieden zonder dat er een persoonlijk belang mee gemoeid is (men vindt het simpelweg 'belangrijk dat het gebied er is'). Herinneringen worden iets minder vaak genoemd. Van buurt tot buurt

legt men verschillende accenten. Op zijn minst voor een deel is de verklaring hiervan dat het gaat om verschillende deelgebieden.

In een vervolgvraag is deze binding nader gespecificeerd (aanhangsel 3, tabel 1 t/m 4). De meest genoemde herinneringen hebben betrekking op de jeugdperiode: men heeft als kind in het gebied gewoond of men ging er naar school. Voor gebieden waar men zich thuis voelt of waar men zich vaak bevindt ligt de aard van de binding voor de hand: men woont er, bezoekt er vrienden, doet er boodschappen of vindt de omgeving aantrekkelijk.

De uitspraak 'belangrijk dat het gebied er is' geldt in hoofdzaak voor natuur, voor aantrekkelijk of bijzonder landschap en voor recreatiegebieden.

Betrokkenheid bij veranderingen in de omgeving (in vergelijking met de andere mogelijkheden zeer weinig genoemd) verwijst vooral naar bouwactiviteiten, en in mindere mate naar ontwikkelingen in de groene omgeving.

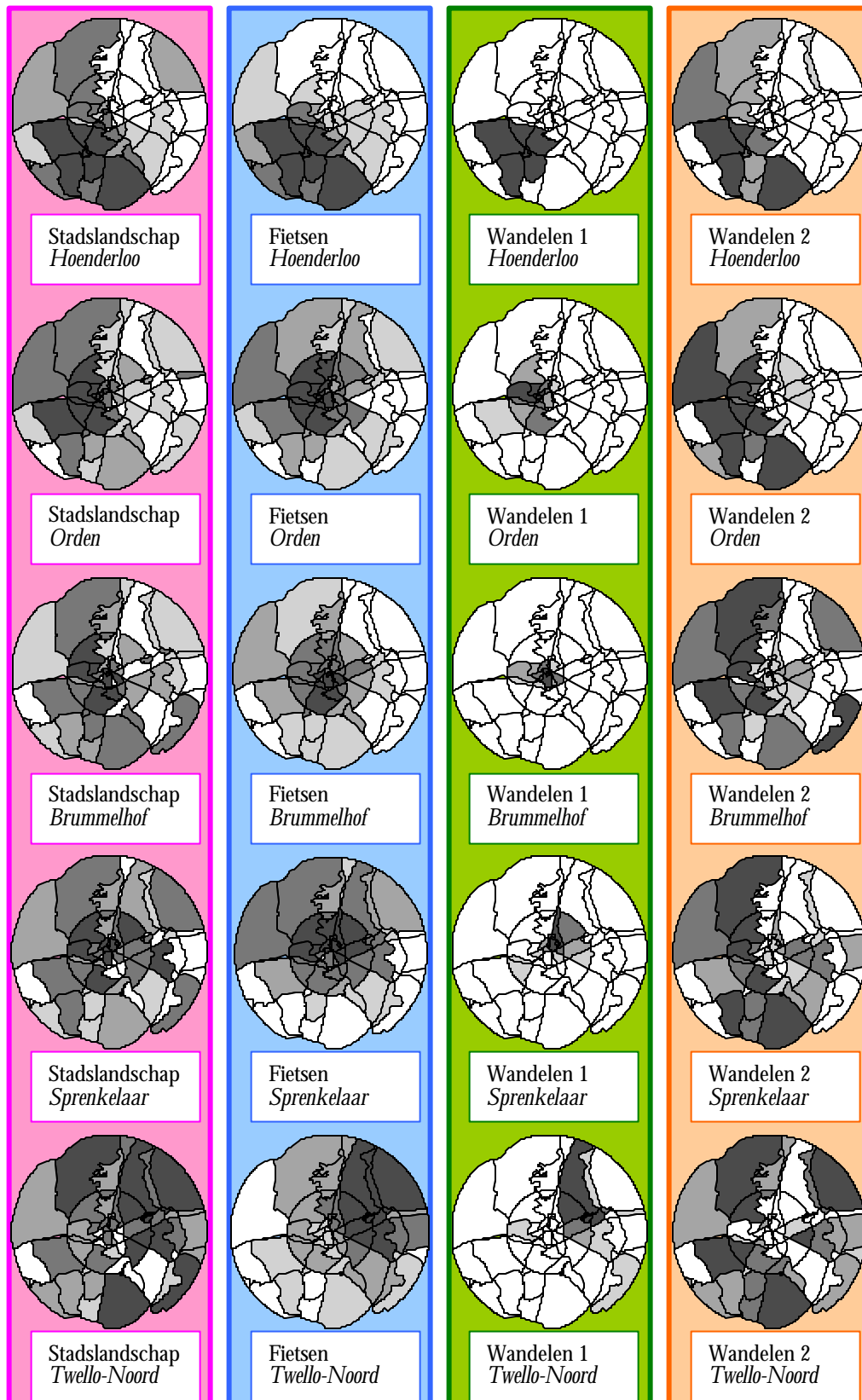
3.2.4 Recreatieruimte: fietsen en wandelen

'Kunt u op de kaart aanwijzen in welke deelgebieden u in de afgelopen 12 maanden tijdens deze fietstochten (vanuit de woning) bent geweest (te beginnen met het deelgebied waar u woont)? Het gaat om alle gebieden die u bij fietstochten doorkruiste.'

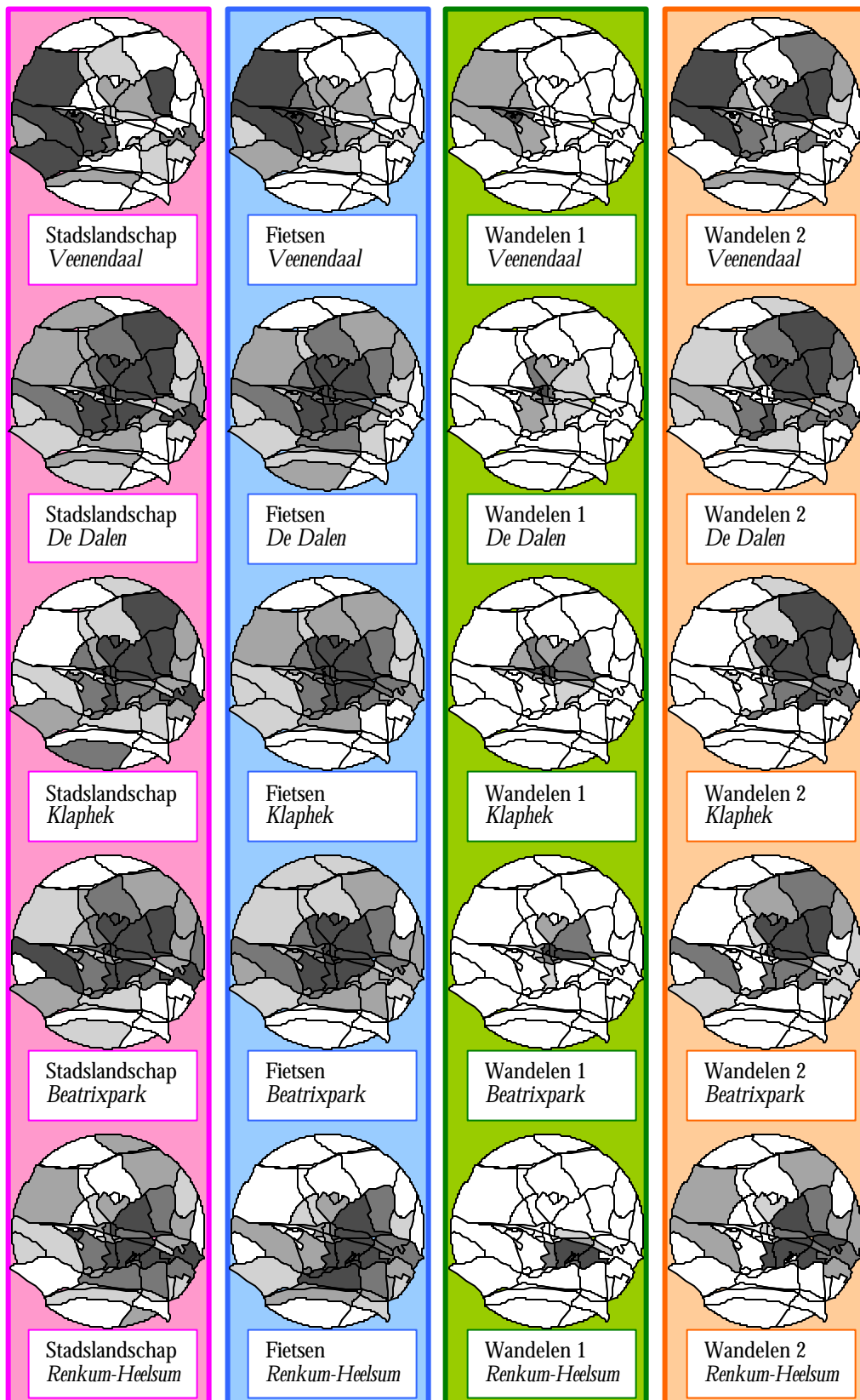
Bij de beantwoording van deze enquêtevraag geldt geen beperking voor het aantal gebieden. De voor Apeldoorn en omstreken genoemde fietsgebieden staan in figuur 5, die voor Ede en omstreken in figuur 6. De gegevens zijn geaggregeerd naar buurt: de figuren geven het antwoord weer van de gemiddelde respondent uit één buurt. Daarbij geldt: hoe vaker genoemd, hoe donkerder de tint.

Op analoge wijze is gevraagd naar de gebieden waar men wandelt vanuit de woonplek en de gebieden waar men wandelt na een korte rit per fiets, auto of openbaar vervoer. Het antwoord is wederom in figuur 5 en 6 te vinden.

Het kaartbeeld laat twee tendensen zien. De eerste tendens is zoals kon worden verwacht: rond de woonbuurt zijn de binding met deelgebieden en de bezoekenintensiteit hoog; op grotere afstand van de woonbuurt nemen deze intensiteiten af. Dit effect van afnemende intensiteit is goed zichtbaar bij het kaartbeeld van fietsen. Bij wandelen vanuit huis is dit effect in feite nog sterker waarneembaar: als wandelaar komt men nauwelijks buiten de deelgebieden die direct grenzen aan de woonbuurt. Bij wandelen na een ritje is dit afstandseffect nauwelijks zichtbaar. Het blijkt dat binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied de aantrekkelijkheid van de deelgebieden voor deze wandelaars zwaarder en de afstand minder zwaar weegt dan bij fietsen en wandelen vanuit huis.

Figuur 5 Stadslandschappen, fietsgebieden, wandelgebieden vanuit huis (wandelen 1) en wandelgebieden na een ritje (wandelen 2) voor respectievelijke de buurten Hoenderloo, Orden, Brummelhof, Sprenkelaar en Twello-Noord in het stadslandschap Apeldoorn.

Figuur 6 Stadslandschappen, fietsgebieden, wandelgebieden vanuit huis (wandelen 1) en wandelgebieden na een ritje (wandelen 2) voor respectievelijk de buurten Veenendaal-NW, De Dalen, Klaphek, Beatrixpark en Renkum-Heesum in het stadslandschap Ede.

4 Analyse

De eerste drie onderzoeksvragen zijn, voor een deel geaggregeerd naar buurt, in hoofdstuk 3 aan bod gekomen:

- Welke gebieden vormen het stadslandschap voor bewoners van een buurt?
- Door welke criteria laten bewoners zich hierbij leiden?
- Waar gaan bewoners van een buurt heen wanneer zij vanuit huis (als fietser of wandelaar) recreëren?

Mede vanaf het kaartbeeld zijn er veronderstellingen uit te spreken over de gebiedsfactoren die bepalen dat een gebied al of niet deel uitmaakt van het lokale stadslandschap en/of de recreatieomgeving behorend bij een buurt.

Dit hoofdstuk, waarin een antwoord op deze (vierde) onderzoeksvraag naar gebiedsfactoren wordt gezocht, grijpt terug op de getallen die ten grondslag liggen aan het kaartbeeld in de figuren 5 en 6. Het kaartbeeld wordt echter bewust verlaten om de veronderstellingen over verklarende factoren harder te kunnen maken. Wat stellen die getallen voor? In paragraaf 4.1 wordt allereerst een overzicht van de te verklaren variabelen gegeven.

4.1 Gemiddelde scores per buurt en deelgebied

Voor beide onderzoeksgebieden is per combinatie van buurt en deelgebied bepaald in welke mate de respondenten dat deelgebied aanwijzen als onderdeel van hun persoonlijke stadslandschap. Verder is voor iedere buurt bepaald hoeveel procent van de respondenten elk afzonderlijk deelgebied noemt als gebied waar men het afgelopen jaar heeft gefietst vanuit huis, gewandeld vanuit huis of gewandeld na een korte rit. De gegevens van Apeldoorn en Ede zijn in één dataset samengevoegd.

Er zijn vier te verklaren variabelen, aangeduid als 'score'. Bij fietsen en wandelen is er sprake van percentages zonder meer, bij het stadslandschap gaat het om gestandaardiseerde waarden (iedere respondent heeft evenveel 'punten' uitgedeeld, ongeacht het aantal gebieden dat hij of zij heeft genoemd). Hierdoor kan de score voor het stadslandschap de 100 te boven gaan. In navolgende staat staan enkele gegevens over deze vier variabelen.

De scores voor fietsen en wandelen zijn percentages, dus onderling vergelijkbaar. Het aantal keren dat een bepaald gebied als fietsgebied wordt genoemd (gemiddeld door 10.7 % van de respondenten) is ongeveer vier keer zo groot als het aantal keren dat een gebied als wandelgebied wordt genoemd (door respectievelijk. 2,7 en 2.6%). Dit verschil in scores is het logische gevolg van het verschil in actieradius tussen fietsers en wandelaars.

Tabel 3 Overzicht van te verklaren variabelen
($N = 5 \text{ buurten} * 58 \text{ deelgebieden} + 5 \text{ buurten} * 56 \text{ deelgebieden} = 570 \text{ relaties}$)

	Omschrijving	Laagste gerealiseerde score	Hoogste gerealiseerd e score	Gemiddelde gerealiseerde score
score stadslandschap	gemiddeld aantal punten voor een deelgebied, uitgedeeld door de respondenten in één buurt	0	402,9	16,7
score fietsgebied	percentage respondenten in één buurt dat een bepaald deelgebied noemt als fietsgebied	0	72,7	10,7
score wandelgebied (vanuit huis)	percentage respondenten in één buurt dat een bepaald deelgebied noemt als gebied om vanuit huis te wandelen	0	65,6	2,7
score wandelgebied (na rit)	percentage respondenten in één buurt dat een bepaald deelgebied noemt als gebied om na een ritje te wandelen	0	53,0	2,6

4.2 Invloed van omgevingskenmerken

4.2.1 Analyse-eenheden

Kenmerk voor kenmerk is nagegaan welke omgevingsfactoren (afstand, barrières, aantrekkelijkheid) bepalend zijn voor het recreatieve gebruik van een deelgebied en voor de score van een deelgebied als onderdeel van het lokale stadslandschap. Hiertoe zijn onder meer door middel van variantieanalyse de gemiddelde scores per realisatiewaarde van omgevingskenmerken vergeleken. Het aantal keren dat gebieden met een open landschap genoemd worden als fietsgebied, is bijvoorbeeld vergeleken met het aantal keren dat gebieden met een gesloten landschap als fietsgebied genoemd worden.

Bij deze analyse geldt de volgende kanttekening: hoewel er sprake kan zijn van duidelijke verschillen tussen groepen waarnemingen voldoet de significantiebepaling in de analyses niet aan de onafhankelijkheidseisen die daarvoor gelden:

- De 570 analyse-eenheden (aantal buurten * aantal deelgebieden) zijn, waar het enquêtegegevens betreft, gebaseerd op een beperkt aantal onderzoekseenheden: namelijk tien buurten. De waarnemingen zijn daardoor per definitie niet onderling onafhankelijk.
- De 570 analyse-eenheden zijn, waar het de gebiedsbeschrijving betreft, evenmin onderling onafhankelijk: het gaat telkens om relaties tussen dezelfde buurten en dezelfde deelgebieden. Dit geldt met name voor de kenmerken die bij een deelgebied niet per relatie variëren, zoals het grondgebruik van een deelgebied.

Vanwege deze afhankelijkheid van de analyse-eenheden kunnen de conclusies enigszins optimistisch zijn. Door bovenstaande kanttekeningen kunnen de resultaten primair worden gezien als hypothesen die vragen om een nadere toetsing.

4.2.2 Openheid of geslotenheid van het landschap

De aanwezigheid van bos en bebouwing is bepalend voor de geslotenheid van het landschap van elk deelgebied. Overheersen deze grondgebruiksvormen, dan is het deelgebied 'gesloten'. Overheersen open natuurgebied, water en landbouw, dan is het deelgebied (half) open. De mate van openheid van het landschap vertoont een samenhang met de mate waarin gebieden scoren als stadslandschap. Uit tabel 4 kan worden geconcludeerd dat gesloten landschap hoger scoort (18,2%) dan open landschap (8,2%). Er is ook een samenhang met wandelen na een korte rit: gebieden waar het gesloten landschap dominant is worden gemiddeld vaker als wandelgebied genoemd (2,9%) dan gebieden met een dominant open landschap (0,8%). Er is geen noemenswaardige samenhang met de deelgebieden die als fietsgebied worden genoemd of die worden genoemd als gebied voor een wandeling vanuit huis. Bij wandelen vanuit huis is dit fenomeen verklaarbaar omdat de deelgebieden gekarakteriseerd door een gesloten landschap niet altijd op wandelafstand van huis zijn gelegen. Bij fietsen zou het kunnen worden verklaard doordat men door open landschap moet fietsen om in het doelgebied (gesloten landschap) te komen.

Tabel 4 Gemiddelde scores van deelgebieden als deel van het stadslandschap, als fietsgebied en als wandelgebied, naar de openheid van het landschap

Openheid landschap	Score als deel van stadslandschap	Score (%) als fietsgebied	Score (%) als wandelgebied (vanuit huis)	Score (%) als wandelgebied (na een ritje)
(half)open N =85	8,2	10,5	1,9	0,8
Gesloten N = 485	18,2	10,7	2,8	2,9
totaal gemiddeld N = 570	16,7	10,7	2,7	2,6

4.2.3 Grondgebruik

Er worden vier soorten dominant grondgebruik (grootste oppervlak grondgebruik binnen een deelgebied) onderscheiden: open natuurgebied, bos, landbouw en stedelijk gebied (bron: Ral, 1998). Daarnaast is het eventuele tweede (dominante) grondgebruik geïnventariseerd, water komt dan pas als grondgebruiksvorm naar voren. De combinatie van dominant en tweede grondgebruik is omgezet in vijf dichotomieën (wel of geen open natuur, wel of geen stedelijk grondgebruik etc.). De gemiddelde score voor deelgebieden mét een bepaald grondgebruik wordt vergeleken met de score voor deelgebieden zonder dat grondgebruik (tabel 5).

Tabel 5 Gemiddelde scores van deelgebieden als deel van het stadslandschap, als fietsgebied en als wandelgebied, naar het eerste of tweede grondgebruik per deelgebied

Grondgebruik	Aanwezig in deelgebied?	Score als deel van stadslandschap	Score (%) als fietsgebied	Score (%) als wandelgebied (vanuit huis)	Score (%) als wandelgebied (na een ritje)
open natuur	wel (N = 160)	27,7	13,9	3,7	5,3
	niet (N = 410)	12,4	9,4	2,3	1,5
Bos	wel (N = 290)	19,2	12,3	2,8	4,3
	niet (N = 280)	14,0	9,1	2,6	0,8
Stedelijk gebied	wel (N = 290)	16,5	10,8	3,6	0,7
	niet (N = 280)	16,8	10,6	1,8	4,5
Landbouw	wel (N = 210)	10,3	8,6	1,7	1,6
	niet (N = 460)	27,6	14,3	4,4	4,2
Water N = 35	wel (N = 35)	13,4	5,3	1,1	1,5
	niet (N = 435)	16,9	11,1	2,8	2,6
totaal gemiddeld N = 570	N = 570	16,7	10,7	2,7	2,6

Als onderdeel van het stadslandschap scoren gebieden met open natuur zeer hoog; het verschil met het overige grondgebruik is groter dan bij de drie recreatievormen. Bij wandelen vanuit huis is er geen significant verband.

De aan- of afwezigheid van bos levert voor fietsen en vooral voor wandelen na een korte rit significante verschillen op. Gebieden met bos worden vaker als fiets- of wandelgebied genoemd dan gebieden zonder bos. De overige variabelen (stadslandschap, wandelen vanuit huis) geven wel verschillen in dezelfde richting te zien, maar deze verschillen zijn niet significant.

De aan- of afwezigheid van stedelijk gebied levert voor wandelen grote verschillen op. Bij wandelingen na een korte rit worden de stedelijke gebieden nauwelijks genoemd; bij wandelingen vanuit huis scoren deze gebieden juist veel hoger dan de niet-stedelijke gebieden. Dit is te verwachten omdat het huis van de respondenten meestal in stedelijke deelgebieden zijn gelegen.

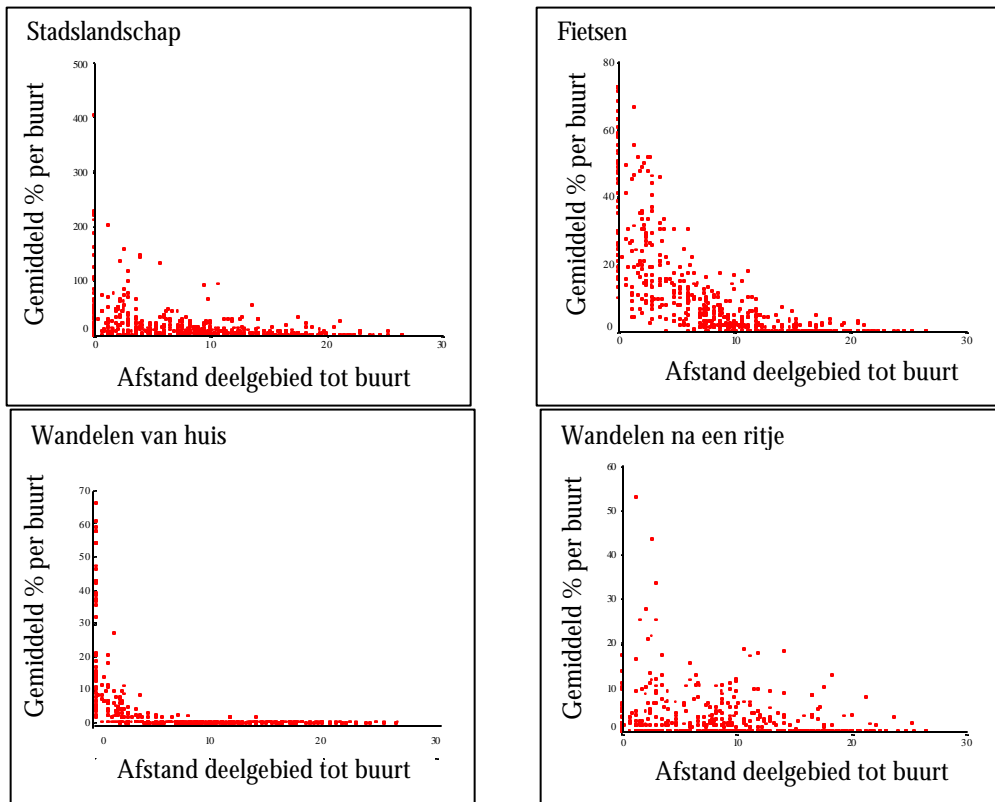
Voor alle variabelen geldt dat gebieden zonder landbouw veel vaker worden genoemd dan gebieden met landbouw. Dat verschilt een factor 2 à 3.

Open water komt maar weinig voor in de twee onderzochte stadslandschappen. De deelgebieden waar water als tweede grondgebruiksvorm voorkomt liggen merendeels op betrekkelijk grote afstand van de buurten waar enquêtes zijn gehouden. Gebieden met water (als tweede grondgebruik) worden dan ook minder genoemd dan gebieden zonder water; dit gegeven is overigens alleen bij fietsen significant (binnen 95%-betrouwbaarheidsinterval). Indirect wordt hier een uitspraak over de afstand tot het waterrijke gebied gedaan.

4.2.4 Afstand en Barrières

Afstand

De afstand (hemelsbreed) tussen buurt en deelgebied geeft met alle scores een negatieve correlatie te zien (zie aanhangsel 4). Deze relatie ligt voor de hand, omdat de fietsers bijvoorbeeld nabijgelegen gebieden moeten doorkruisen om verder gelegen gebieden te kunnen bereiken. Nabijgelegen gebieden scoren dus per definitie hoger dan verder gelegen gebieden. Dit geldt natuurlijk eveneens voor wandelen vanuit de woning. Hoe verder een gebied verwijderd is, hoe moeilijker bereikbaar, hoe minder bekend. Met de afstand tussen buurt en deelgebied neemt het areaal met keuzemogelijkheden kwadratisch toe. Een evenredigheid van scores met $1/(\text{afstand})^2$ ligt dan ook voor de hand. Toch blijkt een evenredigheid met $1/\text{afstand}$ of $\log(\text{afstand})$ in het algemeen beter op de data te passen. Onderstaande grafiekjes geven de relatie weer tussen het aantal keren dat een gebied genoemd is en de afstand tussen woonbuurt en deelgebied. De beide puntenwolken voor 'stadslandschap' vertonen een afstandseffect, zij het weinig uitgesproken. Blijkbaar zijn andere factoren bepalend voor de score. De curve bij fietsen laat een duidelijk afstandseffect zien: hoe groter de afstand, hoe lager als regel de score. Bij wandelen vanuit huis manifesteert het nog sterkere afstandseffect zich door het feit dat de puntenwolk tegen zowel de x-as als de y-as aangedrukt ligt: gebieden op grotere afstand dan een paar kilometer worden niet genoemd. Bij wandelen na een ritje is hoegenaamd geen afstandseffect waarneembaar. Net zo als bij het stadslandschap zijn hier andere factoren kennelijk veel sterker bepalend voor de score.

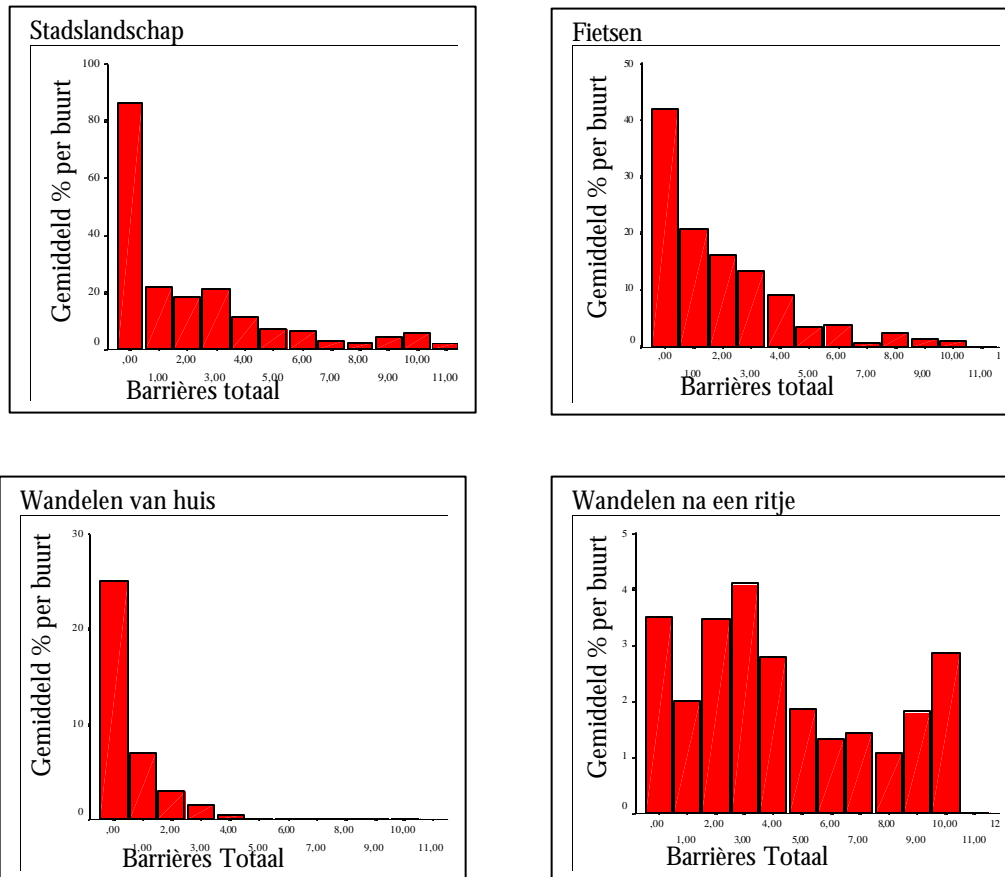

Figuur 7 Relatie afstand met stadslandschap en recreatieruimte

Barrières

In de gebiedsbeschrijving zijn enkele typen barrières onderscheiden: industriegebieden, omheining (van de Hoge Veluwe), spoorlijnen, stedelijk gebied, wegen en waterlopen. Per relatie tussen een buurt en een deelgebied is, per type, bepaald hoeveel barrières zich bevinden op de rechte lijn tussen buurt en deelgebied.

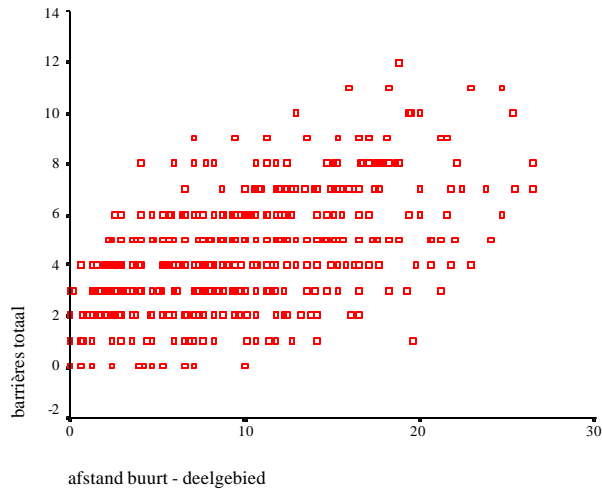
Blijkens de correlatiematrix (aanhangsel 4) bestaan er negatieve correlaties tussen de verschillende typen barrières en de mate waarin gebieden genoemd worden als stadslandschap of recreatieruimte. Kortom, hoe meer barrières tussen een buurt en een deelgebied er zijn, hoe minder het gebied wordt genoemd. Daarop zijn twee uitzonderingen. Ten eerste levert de barrièrewerking van de omheining van de Hoge Veluwe voor geen van de score-variabelen significante variatie op. Waarschijnlijk is dit gegeven te lokaal bepaald om van enige invloed op de resultaten te zijn. Ten tweede levert wandelen na een ritje niet in alle gevallen een duidelijke relatie op. Het algemene beeld bij de barrières (alle typen bijeengenomen) vertoont veel overeenkomst met de afstand: er bestaat, bijhalve bij wandelen na een ritje, een duidelijke negatieve relatie tussen het aantal keren dat een deelgebied wordt genoemd en het aantal barrières.

Figuur 8 Relatie barrières met stadslandschap en recreatieruimte

Verband tussen afstand en barrières

De verschillende typen barrières en de afstand tussen buurt en deelgebied vertonen onderling sterke positieve correlaties. Onderstaand is ter illustratie het totaal aantal barrières afgezet tegen de afstand van buurt tot deelgebied. Het is niet zo dat afstand en barrières elkaar volledig wegstrepen. Binnen groepen cases met een gelijk aantal barrières blijft een verband met afstand waarneembaar.

Figuur 9 Verband tussen afstand en barrières

Stedelijke bebouwing als barrière

Extra aandacht is geschonken aan de mogelijke barrièrewerking van stedelijke bebouwing. Voor iedere combinatie van een buurt en een deelgebied is de lengte bepaald van dat deel van de lijn die beide gebieden verbindt, dat stedelijk gebied doorkruist. Tabel 6 laat zien dat gebieden die vereisen dat men een flink stuk van de stad doorkruist (of omrijdt) aanzienlijk lager scoren dan gebieden waarbij dit niet het geval is. Alleen bij wandelen na een ritje wijkt dit beeld af. Bij wandelen vanuit huis moet een kanttekening worden geplaatst: bij deze activiteit wordt in hoofdzaak een beeld gegeven van de actieradius van de wandelaar in stedelijk gebied.

Tabel 6 Gemiddelde scores van deelgebieden als deel van het stadslandschap, als fietsgebied en als wandelgebied, naar de afstand door stedelijke bebouwing tussen buurt en deelgebied

Afstand door stedelijk gebied	Score als deel van stadslandschap	Score (%) als fietsgebied	Score (%) als wandelgebied (vanuit huis)	Score (%) als wandelgebied (na een ritje)
0 – 1 km N = 198	26,4	17,0	6,6	2,5
1 – 2 km N = 208	16,6	10,1	1,0	3,4
meer dan 2 km N = 164	5,1	3,9	0,1	1,6
totaal gemiddeld N = 570	16,7	10,7	2,7	2,6

4.3 Verklaring van scores op stadslandschap, fiets- en wandelgebied

Regressie op de verschillende scores (aanhangsel 5), met variabelen die betrekking hebben op de gebiedsbeschrijving, wordt vertroebeld door de onderlinge correlaties tussen gebiedskenmerken (bijvoorbeeld: hoe groter de afstand, hoe groter het aantal barrières). Regressietermen zijn daardoor tot op zekere hoogte uitwisselbaar. Daarnaast kunnen schijnverbanden ontstaan doordat records niet onafhankelijk zijn. De regressievergelijkingen gelden voor gebieden die op een afstand van meer dan 1 km van de beschouwde buurt liggen. Afstanden gelijk aan nul zouden leiden tot een ongedefinieerde waarde voor $(1 / \text{afstand})$, en ook de afstanden van nul tot één kilometer betekenen al gauw een te grote verstoring van de regressiefunctie.

Wanneer gekeken wordt naar de gestandaardiseerde regressiecoëfficiënten valt het volgende op: afstand (de variabele $1 / \text{afstand}$) is de belangrijkste bepalende factor voor de verschillende scores. De rol van barrières komt in de regressievergelijkingen niet sterk naar voren, ten gevolge van hun sterke correlatie met de afstand. Een effect van barrières op de scores is weliswaar aannemelijk, maar kan niet worden aangetoond.

Bij 'wandelen na een ritje' valt op dat barrières nauwelijks een rol spelen; hier zijn juist de verschillende vormen van grondgebruik van belang. Landbouw en stedelijk gebied dragen daaraan negatief bij, wat hetzelfde inhoudt als de constatering dat de andere grondgebruiksvormen tezamen positief bijdragen aan de score. Blijkbaar baseren recreanten hun keuzes op de aantrekkelijkheid van het landschap. Bij fietsen zal dit eveneens gebeuren, maar de afstand die een fietser kan afleggen is beperkt en de score wordt dan ook vertroebeld door de deelgebieden die de fietser doorkruist om bij het doelgebied te komen.

5 Conclusies

De onderzoeksvragen zoals in hoofdstuk 1 geformuleerd worden in dit hoofdstuk zo volledig mogelijk beantwoord. Daarna wordt teruggegaan naar de doelstelling van het onderzoek en naar de beleidsrelevantie van de uitkomsten. Tot slot worden enkele aanbevelingen gedaan.

5.1 Onderzoeksvragen

Over het stadslandschap

1. Welke gebieden vormen het stadslandschap voor bewoners van een buurt?

Van elke buurt kan vanuit de persoonlijke stadslandschappen een lokaal stadslandschap worden samengesteld. Dit lokaal stadslandschap is in hoofdstuk 3 in figuur 5 en 6 weergegeven. Het is duidelijk dat het lokaal stadslandschap per buurt verschilt: de accenten verschuiven met de geografische positie van de buurt.

2. Door welke criteria laten bewoners zich hierbij leiden?

De ligging van het lokaal stadslandschap wordt zowel in Apeldoorn als in Ede sterk gebaseerd op: 'ik voel me er thuis' en 'ik kom er vaak'. De achterliggende motieven zijn dicht bij huis gezocht, namelijk 'ik woon er', 'doe er boodschappen', 'bezoek er vrienden of familie' en 'vind de omgeving aantrekkelijk'. Andere redenen voor de keuze van deelgebieden voor het stadslandschap zijn 'herinnert me aan vroeger', dat men er als kind gewoond heeft of naar school ging en dat het aantrekkelijk is vanwege natuur, landschap of uitgaansmogelijkheden.

Over recreatie

3. Waar gaan bewoners van een buurt heen wanneer zij vanuit huis (als fietser of wandelaar) recreëren?

Ook deze gegevens zijn ruimtelijk vertaald in figuur 5 en 6. Het blijkt dat het ruimtelijk beeld van wandelen na een ritje sterk overeenkomt met het lokaal stadslandschap. Ook fietsen heeft een enigszins vergelijkbaar patroon. Daaruit kunnen twee conclusies worden getrokken: recreatieve activiteiten worden graag ondernomen in het (door andere factoren bepaalde) lokaal stadslandschap of de ligging van het lokaal stadslandschap wordt mede bepaald door waar men gaat recreëren. Aansluitend op de laatste conclusie kan voorzichtig geconcludeerd worden dat recreatiemobiliteit vooral wordt ingegeven door de kwaliteit van het aanbod. Verhoging van die kwaliteit dichtbij huis betekent dus een kans op terugdringen van het recreatieverkeer en meer kwaliteit voor degenen die minder mobiel zijn maar wel naar buiten willen.

4. Welke van de omgevingsfactoren mate van openheid van het landschap, grondgebruik, afstand en barrières, zijn bepalend voor het recreatieve gebruik van een gebied?

Het blijkt dat afstand bij fietsen en wandelen vanuit huis bepalend is voor het deelgebied waarin gerecreëerd wordt. Aangezien het aantal barrières met de afstand evenredig toeneemt, is die factor mogelijk eveneens bepalend voor de deelgebieden die worden bezocht. Voor wandelen na een ritje is de aantrekkelijkheid van het landschap bepalend voor het gedrag. Daarbij wordt gesloten bosrijk landschap aantrekkelijker bevonden dan een open landschap met landbouw als grondgebruik.

5.2 Terug naar de doelstelling

Het onderzoek over recreatie in stadslandschappen beoogt aan beleidsmakers zicht te geven op de effecten van ruimtelijke ingrepen op de recreatieve mogelijkheden (in termen van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid) die een stadslandschap biedt. In het onderzoek zijn bereikbaarheid en toegankelijkheid vertaald naar afstand en barrières, en is aantrekkelijkheid gereduceerd tot enkele indicatoren daarvoor: de mate van openheid van het landschap en het grondgebruik. Geconcludeerd kan worden dat het lokale stadslandschap zoals in een enquête wordt vastgesteld een indicatie biedt voor de recreatieruimte die bij een buurt hoort. Ingrepen in de inrichting, bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gebieden binnen het lokaal stadslandschap zijn tegelijk ingrepen in de recreatiemogelijkheden voor die buurt.

5.3 Relevantie voor beleid

In dit onderzoek is het begrip stadslandschap nader ingevuld. De stedelijke veranderingsprocessen en de krachten van het natuurlandschap en het agrarisch cultuurlandschap hebben ook een dimensie van persoonlijke ervaringen. In dit onderzoek is aan die dimensie invulling gegeven. Deze aanvulling van het begrip stadslandschap kan een rol spelen bij het verwerven en vergroten van draagvlak voor de aanpak van de stad-landproblematiek, en bij het zoeken naar manieren om het bestuurlijke vacuüm waarin de (groene) omgeving van steden zou verkeren, op te heffen. Met andere woorden bestuurders en beleidsmakers zouden zich moeten realiseren dat bij planvormingsprocessen niet de bestuurlijke grenzen van belang zijn voor gebruik en beleving, maar de optelsom van 'mental maps' van bewoners en gebruikers. Kennis over de afbakening van deze belevingsruimte is een voorwaarde om te komen tot gerichte bestuurlijke afstemming en samenwerking.

Het is duidelijk dat compact bouwen het lokaal stadslandschap kan veranderen of onbereikbaar kan maken. Stedelijke uitbreidingen zijn echter noodzakelijk, waardoor ingezet moet worden op een betere integratie van rood en groen waardoor de recreatieve aantrekkelijkheid aanwezig blijft.

5.4 Aanbevelingen voor onderzoek

De bevindingen in de vorige hoofdstukken zijn gebaseerd op de essentie van het onderzoeksproject recreatie in stadslandschappen. Het onderzoeksmateriaal bevat echter nog data die een nadere bestudering waard zijn. Met name liggen er mogelijkheden om dieper op de lokale situatie van de twee onderzoeksgebieden in te gaan, bijvoorbeeld aan de hand van antwoorden op open vragen naar concrete knelpunten.

De beschreven resultaten van dit onderzoek zijn eerder hypothesen dan harde conclusies. De significantiebepaling in de analyses voldoet niet geheel aan de onafhankelijkheidseisen die daarvoor gelden. Dit betekent dat de resultaten zouden moeten worden getoetst in een vervolgonderzoek. Daarvoor zouden met de vastgestelde criteria nieuwe pragmatische stadslandschappen moeten worden geselecteerd. Gepoogd moet worden om de onderling sterke positieve correlaties tussen de verschillende typen barrières en de afstand tussen buurt en deelgebied vertonen los te koppelen. Door te rekenen met de afstand over de weg in plaats van hemelsbreed kan hierin een aanzet worden gegeven.

Literatuur

Bervaes, J.C.A.M., H.J.J. Kroon, G.F.P. Martakis, D.C. van der Werf, 1996. Een model voor het gebruik van de groene ruimte in stadslandschappen (Fase I). IBN-DLO, IBNrapport 246, Wageningen.

Berg, A.E. van den, I.M. van den Top, R.P. Kranendonk, 1998. Natuurwensen van stadsmensen: het meten van de gebruiks- en belevingskwaliteit van natuur. DLO-Staring Centrum, Wageningen.

Langers, F. en A.E. van den Berg, 1998(in concept). Kenmerken van stadslandschappen (werktitel). DLO-Staring Centrum, Wageningen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1996. Visie Stadslandschappen. Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2000. Natuur voor mensen, mensen voor natuur. Nota natuur bos en landschap in de 21ste eeuw. Den Haag.

Nas, R., 1996. Over de noodzaak van nieuwe landgoederen, buitens en bossen. Groen, Vakblad voor groen in stad en landschap 52, 7/8, p.16-19.

Nij Bijvank, R.A.F. en F.R. Veeneklaas. Recreatieve aantrekkelijkheid van landschappen. SEOPS-werkdocument. Intern DLO-document. Wageningen, dec. 1996. 57 p. + bijlagen + kaarten.

Roos-Kleinlankhorst, J., R. van Etteger, J. de Jonge, 1999. Stad in Land in Stad, uitgave ter gelegenheid van het symposium Stad in Land in Stad. DLO-Staring Centrum, Wageningen.

Vries, S. de, 1999. Natuur als Leefomgeving. Vraag naar Natuurgebieden recreatief in kaart gebracht, inclusief een ruimtelijke confrontatie met het lokale aanbod. SC-rapport 674, Reeks Operatie Boomhut nr. 11. Wageningen.

Aanhangsel 1 Potentiële onderzoeksgebieden

Overzicht kernen van meer dan 50.000 inwoners

<i>Potentiële kernen van stadslandschappen</i>	
Alkmaar	Heerlen
Almelo	Helmond
Almere	Hengelo
Alphen a/d Rijn	Hilversum
Amersfoort	Hoofddorp
Amstelveen	Hoorn
Amsterdam	Leeuwarden
Apeldoorn	Leiden
Arnhem	Lelystad
Assen	Maastricht
Breda	Nieuwegein
Capelle a/d IJssel	Nijmegen
Delft	Purmerend
Den Bosch	Rotterdam
Den Haag	Schiedam
Den Helder	Spijkenisse
Deventer	Tilburg
Dordrecht	Utrecht
Ede	Veenendaal
Eindhoven	Venlo/Blerick
Emmen	Vlaarding
Enschede	Zaandam
Gouda	Zeist
Groningen	Zoetermeer
Haarlem/Heemstede	Zwolle

Aanhangsel 2 Kenmerken van respondenten, naar woonbuurt (ongewogen)

Apeldoorn (0504) = Sprenkelaar Ede(0305)= De Dalen
 Apeldoorn (0200) = Brummelhof Ede(0205)= Beatrixpark
 Apeldoorn (0007) = Orden Ede(0304)= Klaphek

Geslacht Respondent

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	man	22	37,3	37,3	37,3
		vrouw	36	61,0	61,0	98,3
		niets ingevuld	1	1,7	1,7	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	man	35	60,3	60,3	60,3
		vrouw	23	39,7	39,7	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	man	17	30,4	30,4	30,4
		vrouw	37	66,1	66,1	96,4
		niets ingevuld	2	3,6	3,6	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	man	29	48,3	48,3	48,3
		vrouw	31	51,7	51,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	man	27	45,8	45,8	45,8
		vrouw	30	50,8	50,8	96,6
		niets ingevuld	2	3,4	3,4	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	man	21	33,9	33,9	33,9
		vrouw	39	62,9	62,9	96,8
		niets ingevuld	2	3,2	3,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	man	21	33,9	33,9	33,9
		vrouw	41	66,1	66,1	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	man	23	37,7	37,7	37,7
		vrouw	38	62,3	62,3	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	man	19	31,7	31,7	31,7
		vrouw	41	68,3	68,3	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	man	26	50,0	50,0	50,0
		vrouw	26	50,0	50,0	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

leeftijd respondent in klassen

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	<= 20	1	1,7	1,7	1,7
		21-34	8	13,6	13,6	15,3
		35-49	13	22,0	22,0	37,3
		50-64	16	27,1	27,1	64,4
		65-74	13	22,0	22,0	86,4
		75+	8	13,6	13,6	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	<= 20	1	1,7	1,7	1,7
		21-34	10	17,2	17,2	19,0
		35-49	15	25,9	25,9	44,8
		50-64	13	22,4	22,4	67,2
		65-74	16	27,6	27,6	94,8
		75+	3	5,2	5,2	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	21-34	12	21,4	21,4	21,4
		35-49	21	37,5	37,5	58,9
		50-64	13	23,2	23,2	82,1
		65-74	6	10,7	10,7	92,9
		75+	4	7,1	7,1	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	21-34	10	16,7	16,7	16,7
		35-49	20	33,3	33,3	50,0
		50-64	13	21,7	21,7	71,7
		65-74	12	20,0	20,0	91,7
		75+	5	8,3	8,3	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	21-34	5	8,5	8,5	8,5
		35-49	17	28,8	28,8	37,3
		50-64	19	32,2	32,2	69,5
		65-74	11	18,6	18,6	88,1
		75+	7	11,9	11,9	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	<= 20	3	4,8	4,8	4,8
		21-34	9	14,5	14,5	19,4
		35-49	24	38,7	38,7	58,1
		50-64	19	30,6	30,6	88,7
		65-74	6	9,7	9,7	98,4
		75+	1	1,6	1,6	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	21-34	11	17,7	17,7	17,7
		35-49	8	12,9	12,9	30,6
		50-64	13	21,0	21,0	51,6
		65-74	18	29,0	29,0	80,6
		75+	12	19,4	19,4	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	<= 20	1	1,6	1,6	1,6
		21-34	8	13,1	13,1	14,8
		35-49	16	26,2	26,2	41,0
		50-64	18	29,5	29,5	70,5
		65-74	14	23,0	23,0	93,4
		75+	4	6,6	6,6	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	<= 20	1	1,7	1,7	1,7
		21-34	8	13,3	13,3	15,0
		35-49	25	41,7	41,7	56,7
		50-64	16	26,7	26,7	83,3
		65-74	6	10,0	10,0	93,3
		75+	4	6,7	6,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	21-34	15	28,8	28,8	28,8
		35-49	19	36,5	36,5	65,4
		50-64	10	19,2	19,2	84,6
		65-74	6	11,5	11,5	96,2
		75+	2	3,8	3,8	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Positie in het huishouden

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	58	98,3	98,3	98,3
		inwonend kind	1	1,7	1,7	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	58	100,0	100,0	100,0
Apeldoorn (0200)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	54	96,4	96,4	96,4
		woningdeler	2	3,6	3,6	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	59	98,3	98,3	98,3
		inwonend kind	1	1,7	1,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	58	98,3	98,3	98,3
		niets ingevuld	1	1,7	1,7	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	57	91,9	91,9	91,9
		inwonend kind	3	4,8	4,8	96,8
		woningdeler	2	3,2	3,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	60	96,8	96,8	96,8
		woningdeler	2	3,2	3,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	59	96,7	96,7	96,7
		inwonend kind	2	3,3	3,3	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	59	98,3	98,3	98,3
		inwonend kind	1	1,7	1,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	hoofdbewoner/partner hoofdbew.	51	98,1	98,1	98,1
		inwonend kind	1	1,9	1,9	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

samenstelling huishouden

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	paar zonder kinderen	31	52,5	52,5	52,5
		paar met kinderen	18	30,5	30,5	83,1
		alleenstaand	7	11,9	11,9	94,9
		alleenstaand met kinderen	3	5,1	5,1	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	paar zonder kinderen	28	48,3	48,3	48,3
		paar met kinderen	19	32,8	32,8	81,0
		alleenstaand	8	13,8	13,8	94,8
		alleenstaand met kinderen	3	5,2	5,2	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	paar zonder kinderen	15	26,8	26,8	26,8
		paar met kinderen	25	44,6	44,6	71,4
		alleenstaand	14	25,0	25,0	96,4
		overig zonder inwon. kinderen	2	3,6	3,6	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	paar zonder kinderen	27	45,0	45,0	45,0
		paar met kinderen	19	31,7	31,7	76,7
		alleenstaand	10	16,7	16,7	93,3
		alleenstaand met kinderen	4	6,7	6,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	paar zonder kinderen	26	44,1	44,1	44,1
		paar met kinderen	22	37,3	37,3	81,4
		alleenstaand	9	15,3	15,3	96,6
		overig zonder inwon. kinderen	1	1,7	1,7	98,3
		overig met inwonende kinderen	1	1,7	1,7	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	paar zonder kinderen	21	33,9	33,9	33,9
		paar met kinderen	26	41,9	41,9	75,8
		alleenstaand	9	14,5	14,5	90,3
		alleenstaand met kinderen	3	4,8	4,8	95,2
		overig zonder inwon. kinderen	3	4,8	4,8	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	paar zonder kinderen	25	40,3	40,3	40,3
		paar met kinderen	14	22,6	22,6	62,9
		alleenstaand	21	33,9	33,9	96,8
		alleenstaand met kinderen	2	3,2	3,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	paar zonder kinderen	23	37,7	37,7	37,7
		paar met kinderen	24	39,3	39,3	77,0
		alleenstaand	13	21,3	21,3	98,4
		alleenstaand met kinderen	1	1,6	1,6	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	paar zonder kinderen	22	36,7	36,7	36,7
		paar met kinderen	29	48,3	48,3	85,0
		alleenstaand	7	11,7	11,7	96,7
		alleenstaand met kinderen	2	3,3	3,3	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	paar zonder kinderen	18	34,6	34,6	34,6
		paar met kinderen	30	57,7	57,7	92,3
		alleenstaand	3	5,8	5,8	98,1
		overig zonder inwon. kinderen	1	1,9	1,9	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

RECREATIESEGMENT

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	Onwillige	6	10,2	11,5	11,5
		Gezinsmens	11	18,6	21,2	32,7
		Tevredene	18	30,5	34,6	67,3
		Bedrijvige	7	11,9	13,5	80,8
		Vermoeide	10	16,9	19,2	100,0
		Total	52	88,1	100,0	
	Missing	System	7	11,9		
	Total		59	100,0		
Apeldoorn (0504)	Valid	Onwillige	5	8,6	9,8	9,8
		Gezinsmens	13	22,4	25,5	35,3
		Tevredene	15	25,9	29,4	64,7
		Bedrijvige	7	12,1	13,7	78,4
		Vermoeide	11	19,0	21,6	100,0
		Total	51	87,9	100,0	
	Missing	System	7	12,1		
	Total		58	100,0		
Apeldoorn (0200)	Valid	Onwillige	5	8,9	10,0	10,0
		Gezinsmens	20	35,7	40,0	50,0
		Tevredene	6	10,7	12,0	62,0
		Bedrijvige	9	16,1	18,0	80,0
		Vermoeide	10	17,9	20,0	100,0
		Total	50	89,3	100,0	
	Missing	System	6	10,7		
	Total		56	100,0		
Apeldoorn (0007)	Valid	Onwillige	1	1,7	2,0	2,0
		Gezinsmens	10	16,7	20,4	22,4
		Tevredene	15	25,0	30,6	53,1
		Bedrijvige	10	16,7	20,4	73,5
		Vermoeide	13	21,7	26,5	100,0
		Total	49	81,7	100,0	
	Missing	System	11	18,3		
	Total		60	100,0		
Hoenderloo (0806)	Valid	Onwillige	3	5,1	8,1	8,1
		Gezinsmens	14	23,7	37,8	45,9
		Tevredene	11	18,6	29,7	75,7
		Bedrijvige	1	1,7	2,7	78,4
		Vermoeide	8	13,6	21,6	100,0
		Total	37	62,7	100,0	
	Missing	System	22	37,3		
	Total		59	100,0		
Ede (0305)	Valid	Onwillige	7	11,3	12,7	12,7
		Gezinsmens	21	33,9	38,2	50,9
		Tevredene	10	16,1	18,2	69,1
		Bedrijvige	10	16,1	18,2	87,3
		Vermoeide	7	11,3	12,7	100,0
		Total	55	88,7	100,0	
	Missing	System	7	11,3		
	Total		62	100,0		
Ede (0205)	Valid	Gezinsmens	13	21,0	24,1	24,1
		Tevredene	20	32,3	37,0	61,1
		Bedrijvige	7	11,3	13,0	74,1
		Vermoeide	14	22,6	25,9	100,0
		Total	54	87,1	100,0	
		Missing	System	8	12,9	
	Total		62	100,0		
	Ede (0304)	Valid	Onwillige	4	6,6	7,0
Gezinsmens			15	24,6	26,3	33,3
Tevredene			22	36,1	38,6	71,9
Bedrijvige			8	13,1	14,0	86,0
Vermoeide			8	13,1	14,0	100,0
Total			57	93,4	100,0	
Missing		System	4	6,6		
Total			61	100,0		
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	Onwillige	4	6,7	7,1	7,1
		Gezinsmens	27	45,0	48,2	55,4
		Tevredene	11	18,3	19,6	75,0
		Bedrijvige	6	10,0	10,7	85,7
		Vermoeide	8	13,3	14,3	100,0
		Total	56	93,3	100,0	
	Missing	System	4	6,7		
	Total		60	100,0		
Veenendaal	Valid	Onwillige	8	15,4	18,2	18,2
		Gezinsmens	14	26,9	31,8	50,0
		Tevredene	5	9,6	11,4	61,4
		Bedrijvige	7	13,5	15,9	77,3
		Vermoeide	10	19,2	22,7	100,0
		Total	44	84,6	100,0	
	Missing	System	8	15,4		
	Total		52	100,0		

OPLEIDINGSNIVEAU IN DRIE KLASSEN

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	lager	13	22,0	23,2	23,2
		middelb.	30	50,8	53,6	76,8
		hoger	13	22,0	23,2	100,0
		Total	56	94,9	100,0	
	Missing	9,00	3	5,1		
	Total		59	100,0		
Apeldoorn (0504)	Valid	lager	15	25,9	26,3	26,3
		middelb.	17	29,3	29,8	56,1
		hoger	25	43,1	43,9	100,0
		Total	57	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
	Total		58	100,0		
Apeldoorn (0200)	Valid	lager	15	26,8	26,8	26,8
		middelb.	27	48,2	48,2	75,0
		hoger	14	25,0	25,0	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	lager	16	26,7	27,1	27,1
		middelb.	24	40,0	40,7	67,8
		hoger	19	31,7	32,2	100,0
		Total	59	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
	Total		60	100,0		
Hoenderloo (0806)	Valid	lager	15	25,4	29,4	29,4
		middelb.	13	22,0	25,5	54,9
		hoger	23	39,0	45,1	100,0
		Total	51	86,4	100,0	
	Missing	9,00	8	13,6		
	Total		59	100,0		
Ede (0305)	Valid	lager	6	9,7	9,7	9,7
		middelb.	28	45,2	45,2	54,8
		hoger	28	45,2	45,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	lager	15	24,2	24,2	24,2
		middelb.	25	40,3	40,3	64,5
		hoger	22	35,5	35,5	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	lager	7	11,5	11,5	11,5
		middelb.	28	45,9	45,9	57,4
		hoger	26	42,6	42,6	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	lager	11	18,3	18,6	18,6
		middelb.	17	28,3	28,8	47,5
		hoger	31	51,7	52,5	100,0
		Total	59	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
	Total		60	100,0		
Veenendaal	Valid	lager	19	36,5	36,5	36,5
		middelb.	25	48,1	48,1	84,6
		hoger	8	15,4	15,4	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

BETAALD WERK?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	nee	38	64,4	64,4	64,4
		ja	21	35,6	35,6	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	nee	35	60,3	60,3	60,3
		ja	23	39,7	39,7	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	nee	26	46,4	46,4	46,4
		ja	30	53,6	53,6	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	nee	34	56,7	57,6	57,6
		ja	25	41,7	42,4	100,0
		Total	59	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
	Total		60	100,0		
Hoenderloo (0806)	Valid	nee	34	57,6	58,6	58,6
		ja	24	40,7	41,4	100,0
		Total	58	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
Total		59	100,0			
Ede (0305)	Valid	nee	29	46,8	46,8	46,8
		ja	33	53,2	53,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	nee	42	67,7	67,7	67,7
		ja	20	32,3	32,3	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	nee	35	57,4	57,4	57,4
		ja	26	42,6	42,6	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	nee	27	45,0	45,0	45,0
		ja	33	55,0	55,0	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	nee	23	44,2	44,2	44,2
		ja	29	55,8	55,8	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

AUTOBEZIT

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	nee	5	8,5	8,5	8,5
		ja	54	91,5	91,5	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	nee	13	22,4	22,4	22,4
		ja	45	77,6	77,6	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	nee	10	17,9	17,9	17,9
		ja	46	82,1	82,1	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	nee	12	20,0	20,3	20,3
		ja	47	78,3	79,7	100,0
		Total	59	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
	Total		60	100,0		
Hoenderloo (0806)	Valid	nee	6	10,2	10,3	10,3
		ja	52	88,1	89,7	100,0
		Total	58	98,3	100,0	
	Missing	9,00	1	1,7		
Total		59	100,0			
Ede (0305)	Valid	nee	10	16,1	16,1	16,1
		ja	52	83,9	83,9	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	nee	14	22,6	22,6	22,6
		ja	48	77,4	77,4	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	nee	9	14,8	14,8	14,8
		ja	52	85,2	85,2	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	nee	7	11,7	11,7	11,7
		ja	53	88,3	88,3	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	nee	5	9,6	9,6	9,6
		ja	47	90,4	90,4	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Hoe vaak in het afgelopen jaar een fietstocht gemaakt vanaf de woning?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	niet één keer	16	27,1	27,1	27,1
		1 keer	2	3,4	3,4	30,5
		2 t/m 11 keer	17	28,8	28,8	59,3
		1 t/m 4 keer per maand	16	27,1	27,1	86,4
		1 of meerdere keren per week	8	13,6	13,6	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	niet één keer	15	25,9	25,9	25,9
		1 keer	3	5,2	5,2	31,0
		2 t/m 11 keer	21	36,2	36,2	67,2
		1 t/m 4 keer per maand	10	17,2	17,2	84,5
		1 of meerdere keren per week	9	15,5	15,5	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	niet één keer	24	42,9	42,9	42,9
		1 keer	2	3,6	3,6	46,4
		2 t/m 11 keer	18	32,1	32,1	78,6
		1 t/m 4 keer per maand	6	10,7	10,7	89,3
		1 of meerdere keren per week	6	10,7	10,7	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	niet één keer	17	28,3	28,3	28,3
		1 keer	3	5,0	5,0	33,3
		2 t/m 11 keer	19	31,7	31,7	65,0
		1 t/m 4 keer per maand	10	16,7	16,7	81,7
		1 of meerdere keren per week	11	18,3	18,3	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	niet één keer	15	25,4	25,4	25,4
		1 keer	1	1,7	1,7	27,1
		2 t/m 11 keer	10	16,9	16,9	44,1
		1 t/m 4 keer per maand	11	18,6	18,6	62,7
		1 of meerdere keren per week	22	37,3	37,3	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	niet één keer	13	21,0	21,0	21,0
		1 keer	1	1,6	1,6	22,6
		2 t/m 11 keer	20	32,3	32,3	54,8
		1 t/m 4 keer per maand	20	32,3	32,3	87,1
		1 of meerdere keren per week	8	12,9	12,9	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	niet één keer	20	32,3	32,3	32,3
		2 t/m 11 keer	21	33,9	33,9	66,1
		1 t/m 4 keer per maand	11	17,7	17,7	83,9
		1 of meerdere keren per week	10	16,1	16,1	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
		Ede (0304)	Valid	niet één keer	16	26,2
1 keer	2			3,3	3,3	29,5
2 t/m 11 keer	24			39,3	39,3	68,9
1 t/m 4 keer per maand	10			16,4	16,4	85,2
1 of meerdere keren per week	9			14,8	14,8	100,0
Total	61			100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	niet één keer	18	30,0	30,0	30,0
		1 keer	1	1,7	1,7	31,7
		2 t/m 11 keer	17	28,3	28,3	60,0
		1 t/m 4 keer per maand	17	28,3	28,3	88,3
		1 of meerdere keren per week	7	11,7	11,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	niet één keer	11	21,2	21,2	21,2
		1 keer	4	7,7	7,7	28,8
		2 t/m 11 keer	18	34,6	34,6	63,5
		1 t/m 4 keer per maand	11	21,2	21,2	84,6
		1 of meerdere keren per week	8	15,4	15,4	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Hoe lang duurde dan meestal deze fietstocht?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Twello/Teuge (0102)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	10	16,9	23,3	23,3	
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	10	16,9	23,3	46,5	
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	11	18,6	25,6	72,1	
		meer dan 3 1/2 uur	10	16,9	23,3	95,3	
		verschilde per fietstocht	2	3,4	4,7	100,0	
		Total	43	72,9	100,0		
	Missing	System	16	27,1			
	Total		59	100,0			
	Apeldoorn (0504)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	17	29,3	39,5	39,5
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	12,1	16,3	55,8
2 1/2 tot 3 1/2 uur			14	24,1	32,6	88,4	
meer dan 3 1/2 uur			4	6,9	9,3	97,7	
verschilde per fietstocht			1	1,7	2,3	100,0	
Total			43	74,1	100,0		
Missing		System	15	25,9			
Total			58	100,0			
Apeldoorn (0200)		Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	8	14,3	25,0	25,0
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	12	21,4	37,5	62,5
	2 1/2 tot 3 1/2 uur		7	12,5	21,9	84,4	
	meer dan 3 1/2 uur		5	8,9	15,6	100,0	
	Total		32	57,1	100,0		
	Missing		System	24	42,9		
	Total		56	100,0			
	Apeldoorn (0007)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	16	26,7	37,2	37,2
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	9	15,0	20,9	58,1
			2 1/2 tot 3 1/2 uur	9	15,0	20,9	79,1
meer dan 3 1/2 uur			8	13,3	18,6	97,7	
verschilde per fietstocht			1	1,7	2,3	100,0	
Total			43	71,7	100,0		
Missing		System	17	28,3			
Total			60	100,0			
Hoenderloo (0806)		Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	15	25,4	34,1	34,1
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	18	30,5	40,9	75,0
	2 1/2 tot 3 1/2 uur		3	5,1	6,8	81,8	
	meer dan 3 1/2 uur		5	8,5	11,4	93,2	
	verschilde per fietstocht		3	5,1	6,8	100,0	
	Total		44	74,6	100,0		
	Missing	System	15	25,4			
	Total		59	100,0			
	Ede (0305)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	17	27,4	34,7	34,7
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	9	14,5	18,4	53,1
2 1/2 tot 3 1/2 uur			12	19,4	24,5	77,6	
meer dan 3 1/2 uur			5	8,1	10,2	87,8	
verschilde per fietstocht			5	8,1	10,2	98,0	
niets ingevuld			1	1,6	2,0	100,0	
Total		49	79,0	100,0			
Missing		System	13	21,0			
Total			62	100,0			
Ede (0205)		Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	11	17,7	26,2	26,2
	1 1/2 tot 2 1/2 uur		14	22,6	33,3	59,5	
	2 1/2 tot 3 1/2 uur		8	12,9	19,0	78,6	
	meer dan 3 1/2 uur		8	12,9	19,0	97,6	
	verschilde per fietstocht		1	1,6	2,4	100,0	
	Total		42	67,7	100,0		
	Missing	System	20	32,3			
	Total		62	100,0			
	Ede (0304)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	12	19,7	26,7	26,7
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	8	13,1	17,8	44,4
2 1/2 tot 3 1/2 uur			11	18,0	24,4	68,9	
meer dan 3 1/2 uur			12	19,7	26,7	95,6	
verschilde per fietstocht			1	1,6	2,2	97,8	
niets ingevuld			1	1,6	2,2	100,0	
Total		45	73,8	100,0			
Missing		System	16	26,2			
Total			61	100,0			
Renkum/Heesum (0001)		Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	20	33,3	47,6	47,6
	1 1/2 tot 2 1/2 uur		8	13,3	19,0	66,7	
	2 1/2 tot 3 1/2 uur		3	5,0	7,1	73,8	
	meer dan 3 1/2 uur		7	11,7	16,7	90,5	
	verschilde per fietstocht		4	6,7	9,5	100,0	
	Total		42	70,0	100,0		
	Missing	System	18	30,0			
	Total		60	100,0			
	Veenendaal	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	14	26,9	34,1	34,1
			1 1/2 tot 2 1/2 uur	20	38,5	48,8	82,9
2 1/2 tot 3 1/2 uur			5	9,6	12,2	95,1	
meer dan 3 1/2 uur			2	3,8	4,9	100,0	
Total			41	78,8	100,0		
Missing			System	11	21,2		
Total			52	100,0			

Maakt wel eens wandeling vanuit de woning van minder dan een half uur?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	nee	13	22,0	22,0	22,0
		ja	46	78,0	78,0	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	nee	7	12,1	12,1	12,1
		ja	47	81,0	81,0	93,1
		niets ingevuld	4	6,9	6,9	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	nee	8	14,3	14,3	14,3
		ja	47	83,9	83,9	98,2
		niets ingevuld	1	1,8	1,8	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	nee	10	16,7	16,7	16,7
		ja	44	73,3	73,3	90,0
		niets ingevuld	6	10,0	10,0	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	nee	9	15,3	15,3	15,3
		ja	47	79,7	79,7	94,9
		niets ingevuld	3	5,1	5,1	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	nee	14	22,6	22,6	22,6
		ja	48	77,4	77,4	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	nee	16	25,8	25,8	25,8
		ja	42	67,7	67,7	93,5
		niets ingevuld	4	6,5	6,5	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0304)	Valid	nee	7	11,5	11,5	11,5
		ja	54	88,5	88,5	100,0
		Total	61	100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	nee	10	16,7	16,7	16,7
		ja	49	81,7	81,7	98,3
		niets ingevuld	1	1,7	1,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	nee	8	15,4	15,4	15,4
		ja	33	63,5	63,5	78,8
		niets ingevuld	11	21,2	21,2	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Hoe vaak in het afgelopen jaar direct vanuit de woning gewandeld?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	niet één keer	20	33,9	33,9	33,9
		2 t/m 11 keer	9	15,3	15,3	49,2
		1 t/m 4 keer per maand	14	23,7	23,7	72,9
		1 of meerdere keren per week	16	27,1	27,1	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	niet één keer	32	55,2	55,2	55,2
		1 keer	1	1,7	1,7	56,9
		2 t/m 11 keer	11	19,0	19,0	75,9
		1 t/m 4 keer per maand	8	13,8	13,8	89,7
		1 of meerdere keren per week	6	10,3	10,3	100,0
Total	58	100,0	100,0			
Apeldoorn (0200)	Valid	niet één keer	35	62,5	62,5	62,5
		1 keer	2	3,6	3,6	66,1
		2 t/m 11 keer	7	12,5	12,5	78,6
		1 t/m 4 keer per maand	5	8,9	8,9	87,5
		1 of meerdere keren per week	7	12,5	12,5	100,0
Total	56	100,0	100,0			
Apeldoorn (0007)	Valid	niet één keer	24	40,0	40,0	40,0
		1 keer	3	5,0	5,0	45,0
		2 t/m 11 keer	10	16,7	16,7	61,7
		1 t/m 4 keer per maand	11	18,3	18,3	80,0
		1 of meerdere keren per week	12	20,0	20,0	100,0
Total	60	100,0	100,0			
Hoenderloo (0806)	Valid	niet één keer	17	28,8	28,8	28,8
		2 t/m 11 keer	11	18,6	18,6	47,5
		1 t/m 4 keer per maand	12	20,3	20,3	67,8
		1 of meerdere keren per week	19	32,2	32,2	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	niet één keer	26	41,9	41,9	41,9
		1 keer	2	3,2	3,2	45,2
		2 t/m 11 keer	10	16,1	16,1	61,3
		1 t/m 4 keer per maand	11	17,7	17,7	79,0
		1 of meerdere keren per week	13	21,0	21,0	100,0
Total	62	100,0	100,0			
Ede (0205)	Valid	niet één keer	31	50,0	50,0	50,0
		1 keer	2	3,2	3,2	53,2
		2 t/m 11 keer	17	27,4	27,4	80,6
		1 t/m 4 keer per maand	6	9,7	9,7	90,3
		1 of meerdere keren per week	6	9,7	9,7	100,0
Total	62	100,0	100,0			
Ede (0304)	Valid	niet één keer	18	29,5	29,5	29,5
		1 keer	2	3,3	3,3	32,8
		2 t/m 11 keer	14	23,0	23,0	55,7
		1 t/m 4 keer per maand	14	23,0	23,0	78,7
		1 of meerdere keren per week	11	18,0	18,0	96,7
		niets ingevuld	2	3,3	3,3	100,0
Total	61	100,0	100,0			
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	niet één keer	18	30,0	30,0	30,0
		1 keer	2	3,3	3,3	33,3
		2 t/m 11 keer	12	20,0	20,0	53,3
		1 t/m 4 keer per maand	12	20,0	20,0	73,3
		1 of meerdere keren per week	16	26,7	26,7	100,0
Total	60	100,0	100,0			
Veenendaal	Valid	niet één keer	30	57,7	57,7	57,7
		2 t/m 11 keer	9	17,3	17,3	75,0
		1 t/m 4 keer per maand	9	17,3	17,3	92,3
		1 of meerdere keren per week	4	7,7	7,7	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Hoe lang duurde dan meestal deze wandeling?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	23	39,0	59,0	59,0
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	13	22,0	33,3	92,3
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,7	2,6	94,9
		meer dan 3 1/2 uur	2	3,4	5,1	100,0
		Total	39	66,1	100,0	
	Missing	System	20	33,9		
	Total		59	100,0		
Apeldoorn (0504)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	21	36,2	80,8	80,8
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	4	6,9	15,4	96,2
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,7	3,8	100,0
		Total	26	44,8	100,0	
	Missing	System	32	55,2		
	Total		58	100,0		
Apeldoorn (0200)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	14	25,0	66,7	66,7
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	5	8,9	23,8	90,5
		meer dan 3 1/2 uur	1	1,8	4,8	95,2
		verschilt per wandeltocht	1	1,8	4,8	100,0
		Total	21	37,5	100,0	
	Missing	System	35	62,5		
	Total		56	100,0		
Apeldoorn (0007)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	25	41,7	69,4	69,4
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	11	18,3	30,6	100,0
		Total	36	60,0	100,0	
	Missing	System	24	40,0		
	Total		60	100,0		
Hoenderloo (0806)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	24	40,7	57,1	57,1
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	17	28,8	40,5	97,6
		verschilt per wandeltocht	1	1,7	2,4	100,0
		Total	42	71,2	100,0	
	Missing	System	17	28,8		
	Total		59	100,0		
Ede (0305)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	30	48,4	83,3	83,3
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	4	6,5	11,1	94,4
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,6	2,8	97,2
		meer dan 3 1/2 uur	1	1,6	2,8	100,0
		Total	36	58,1	100,0	
	Missing	System	26	41,9		
	Total		62	100,0		
Ede (0205)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	22	35,5	71,0	71,0
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	11,3	22,6	93,5
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,6	3,2	96,8
		verschilt per wandeltocht	1	1,6	3,2	100,0
		Total	31	50,0	100,0	
	Missing	System	31	50,0		
	Total		62	100,0		
Ede (0304)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	31	50,8	72,1	72,1
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	11,5	16,3	88,4
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	2	3,3	4,7	93,0
		niets ingevuld	3	4,9	7,0	100,0
		Total	43	70,5	100,0	
	Missing	System	18	29,5		
	Total		61	100,0		
Renkum/Heelsom (0001)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	27	45,0	64,3	64,3
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	13	21,7	31,0	95,2
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	2	3,3	4,8	100,0
		Total	42	70,0	100,0	
	Missing	System	18	30,0		
	Total		60	100,0		
Veenendaal	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	18	34,6	81,8	81,8
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	4	7,7	18,2	100,0
		Total	22	42,3	100,0	
	Missing	System	30	57,7		
	Total		52	100,0		

Hoe vaak in het afgelopen jaar gewandeld na een rit met een ander vervoermiddel?

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	niet één keer	31	52,5	52,5	52,5
		1 keer	1	1,7	1,7	54,2
		2 t/m 11 keer	17	28,8	28,8	83,1
		1 t/m 4 keer per maand	9	15,3	15,3	98,3
		1 of meerdere keren per week	1	1,7	1,7	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Apeldoorn (0504)	Valid	niet één keer	16	27,6	27,6	27,6
		1 keer	1	1,7	1,7	29,3
		2 t/m 11 keer	31	53,4	53,4	82,8
		1 t/m 4 keer per maand	6	10,3	10,3	93,1
		1 of meerdere keren per week	4	6,9	6,9	100,0
		Total	58	100,0	100,0	
Apeldoorn (0200)	Valid	niet één keer	22	39,3	39,3	39,3
		1 keer	1	1,8	1,8	41,1
		2 t/m 11 keer	17	30,4	30,4	71,4
		1 t/m 4 keer per maand	12	21,4	21,4	92,9
		1 of meerdere keren per week	4	7,1	7,1	100,0
		Total	56	100,0	100,0	
Apeldoorn (0007)	Valid	niet één keer	31	51,7	51,7	51,7
		1 keer	2	3,3	3,3	55,0
		2 t/m 11 keer	12	20,0	20,0	75,0
		1 t/m 4 keer per maand	11	18,3	18,3	93,3
		1 of meerdere keren per week	4	6,7	6,7	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Hoenderloo (0806)	Valid	niet één keer	28	47,5	47,5	47,5
		1 keer	1	1,7	1,7	49,2
		2 t/m 11 keer	16	27,1	27,1	76,3
		1 t/m 4 keer per maand	9	15,3	15,3	91,5
		1 of meerdere keren per week	5	8,5	8,5	100,0
		Total	59	100,0	100,0	
Ede (0305)	Valid	niet één keer	18	29,0	29,0	29,0
		1 keer	5	8,1	8,1	37,1
		2 t/m 11 keer	16	25,8	25,8	62,9
		1 t/m 4 keer per maand	21	33,9	33,9	96,8
		1 of meerdere keren per week	2	3,2	3,2	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
Ede (0205)	Valid	niet één keer	30	48,4	48,4	48,4
		2 t/m 11 keer	22	35,5	35,5	83,9
		1 t/m 4 keer per maand	7	11,3	11,3	95,2
		1 of meerdere keren per week	3	4,8	4,8	100,0
		Total	62	100,0	100,0	
		Ede (0304)	Valid	niet één keer	16	26,2
1 keer	1			1,6	1,6	27,9
2 t/m 11 keer	24			39,3	39,3	67,2
1 t/m 4 keer per maand	17			27,9	27,9	95,1
1 of meerdere keren per week	3			4,9	4,9	100,0
Total	61			100,0	100,0	
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	niet één keer	30	50,0	50,0	50,0
		1 keer	1	1,7	1,7	51,7
		2 t/m 11 keer	18	30,0	30,0	81,7
		1 t/m 4 keer per maand	8	13,3	13,3	95,0
		1 of meerdere keren per week	3	5,0	5,0	100,0
		Total	60	100,0	100,0	
Veenendaal	Valid	niet één keer	16	30,8	30,8	30,8
		1 keer	1	1,9	1,9	32,7
		2 t/m 11 keer	19	36,5	36,5	69,2
		1 t/m 4 keer per maand	11	21,2	21,2	90,4
		1 of meerdere keren per week	5	9,6	9,6	100,0
		Total	52	100,0	100,0	

Hoe lang duurde deze wandeling dan meestal (zonder de rit)

BUURT			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Twello/Teuge (0102)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	14	23,7	50,0	50,0
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	11,9	25,0	75,0
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	4	6,8	14,3	89,3
		meer dan 3 1/2 uur	3	5,1	10,7	100,0
		Total	28	47,5	100,0	
	Missing System	31	52,5			
Total		59	100,0			
Apeldoorn (0504)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	28	48,3	66,7	66,7
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	12,1	16,7	83,3
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	4	6,9	9,5	92,9
		meer dan 3 1/2 uur	2	3,4	4,8	97,6
		verschilt per wandeltocht	1	1,7	2,4	100,0
	Total	42	72,4	100,0		
Missing System	16	27,6				
Total		58	100,0			
Apeldoorn (0200)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	23	41,1	67,6	67,6
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	8	14,3	23,5	91,2
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	2	3,6	5,9	97,1
		meer dan 3 1/2 uur	1	1,8	2,9	100,0
		Total	34	60,7	100,0	
	Missing System	22	39,3			
Total		56	100,0			
Apeldoorn (0007)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	16	26,7	55,2	55,2
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	9	15,0	31,0	86,2
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,7	3,4	89,7
		verschilt per wandeltocht	3	5,0	10,3	100,0
		Total	29	48,3	100,0	
	Missing System	31	51,7			
Total		60	100,0			
Hoenderloo (0806)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	17	28,8	54,8	54,8
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	12	20,3	38,7	93,5
		meer dan 3 1/2 uur	1	1,7	3,2	96,8
		verschilt per wandeltocht	1	1,7	3,2	100,0
		Total	31	52,5	100,0	
	Missing System	28	47,5			
Total		59	100,0			
Ede (0305)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	28	45,2	63,6	63,6
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	10	16,1	22,7	86,4
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	3	4,8	6,8	93,2
		meer dan 3 1/2 uur	1	1,6	2,3	95,5
		verschilt per wandeltocht	2	3,2	4,5	100,0
	Total	44	71,0	100,0		
Missing System	18	29,0				
Total		62	100,0			
Ede (0205)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	23	37,1	71,9	71,9
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	6	9,7	18,8	90,6
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,6	3,1	93,8
		meer dan 3 1/2 uur	2	3,2	6,3	100,0
		Total	32	51,6	100,0	
	Missing System	30	48,4			
Total		62	100,0			
Ede (0304)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	15	24,6	33,3	33,3
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	22	36,1	48,9	82,2
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	7	11,5	15,6	97,8
		verschilt per wandeltocht	1	1,6	2,2	100,0
		Total	45	73,8	100,0	
	Missing System	16	26,2			
Total		61	100,0			
Renkum/Heelsum (0001)	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	18	30,0	60,0	60,0
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	11,7	23,3	83,3
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	1	1,7	3,3	86,7
		meer dan 3 1/2 uur	2	3,3	6,7	93,3
		verschilt per wandeltocht	2	3,3	6,7	100,0
	Total	30	50,0	100,0		
Missing System	30	50,0				
Total		60	100,0			
Veenendaal	Valid	1/2 tot 1 1/2 uur	20	38,5	55,6	55,6
		1 1/2 tot 2 1/2 uur	7	13,5	19,4	75,0
		2 1/2 tot 3 1/2 uur	9	17,3	25,0	100,0
		Total	36	69,2	100,0	
		Missing System	16	30,8		
	Total		52	100,0		

Aanhangsel 3 Motieven

Tabel 1 Waaruit bestaan de herinneringen aan genoemde deelgebieden?

Motief	aantal antwoorden	% van het aantal gegeven antwoorden
Heeft er als kind gewoond	81	19,1
Heeft er (later) gewoond	38	9,0
Ging er naar school/studie	50	11,7
Heeft er gewerkt.	4	2,7
Kwam er met auto of o.v.	10	2,4
lag in loop- of wandelroute	25	5,9
lag in fietsroute	17	4,0
Kwam er vaak bekenden tegen	11	2,6
Boodschappen / winkelen	16	3,7
Uitgaansleven	12	2,8
Bezoek aan vrienden/familie	36	8,5
Bezoek aan begraafplaats	4	1,0
Bezoek aan een park	7	1,8
ging er sporten, zwemmen	6	1,4
ging er naar recreatieterrein1	5	3,6
voorzieningen voor kinderen	11	2,6
ging er naar evenementen	6	1,4
overige antwoorden (.)	51	11,9
**? overige antwoorden (.)	1	,3
Total responses	427	100,0

428 missing cases; 162 valid cases

Tabel 2 Waarom voelt men zich in een deelgebied thuis/waarom is men er vaak?

Motief	Aantal antwoorden	% van het aantal gegeven antwoorden
woont er	217	19,2
gaat er naar school / studie	7	,6
werkt er	60	5,3
Komt er met auto of o.v	27	2,4
ligt in loop- of wandelroute	60	5,3
ligt in fietsroute	64	5,6
komt er vaak bekenden tegen	51	4,5
doet er boodsch/winkelt er	18	10,4
uitgaansleven	23	2,1
bezoek vrienden/familie	115	10,1
bezoekt begraafplaats	12	1,1
bezoekt een park	23	2,0
gaat er sporten, zwemmen	32	2,8
gaat er naar recreatie	23	2,0
voorzieningen voor kinderen	19	1,6
gaat er naar evenementen	19	1,7
vindt omgeving aantrekkelijk	122	10,7
overige antwoorden	133	11,7
o**?verige antwoorden	2 10	,9
Total responses	1133	100,0

173 missing cases; 416 valid cases

Tabel 3 Hoe komt het dat juist dit gebied de aandacht trekt/Waarom vindt men het belangrijk dat het gebied er is?

Motief	Aantal antwoorden	% van het totaal aantal antwoorden
Het is geb. met geschiedenis	26	3,5
Het heeft bijzonder landschap	115	15,9
Stedel. omgev. is er bijzond.	2	,3
Het is aantrekkelijk gebied	130	17,9
is belangrijk woongebied	3	,5
is belangrijk werkgebied	3	,5
is belangrijk winkelgebied	22	3,1
is belangrijk uitgaanscentrum	5	,6
is belangrijk recreatiegebied	84	11,6
is belangrijk natuurgebied	213	29,4
is belangrijk landbouwgebied	7	1,0
Partner komt er vaak	20	2,8
Kinderen resp komen er vaak	14	1,9
Overig (.....)	77	10,7
Overig (.....)**?	1	,2
Total responses	723	100,0

371 missing cases; 218 valid cases

Tabel 4 Welke veranderingen in de inrichting van het gebied roepen betrokkenheid op?

Motief	Aantal antwoorden	% van het aantal gegeven antwoorden
Bouwactiviteiten: woningbouw	13	12,3
Bouwactiviteiten: industriev.	2	1,5
Bouwact.: kantoren/winkels	6	5,6
Bouwactiv: infrastructuur	13	12,3
Bouwactiviteiten algemeen	14	13,1
Toename recreatiegroen	6	6,2
Afname recreatiegroen	9	8,6
Natuurontwikkeling	14	13,2
Afname natuurareaal/natuur	8	7,9
Ontwikkeling in agrar. sect.	1	,7
Kaalslag, verpaupering.	3	2,4
Overige antwoorden (.)	14	13,2
overig (.....)**?	3	2,9
Total responses	104	100,0

548 missing cases; 41 valid cases

Aanhangsel 4 Pearson correlatiecoëfficiënten tussen scores en gebiedskenmerken

Correlations^a

		score (% per buurt) als onderdeel van stadslandschap	score (% per buurt) als fietsgebied	score (% per buurt) als gebied om na een ritje te wandelen	score (% per buurt) als gebied om vanuit huis te wandelen
score (% per buurt) als onderdeel van stadslandschap	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	1,000 ,	,686** ,000	,502** ,000	,635** ,000
score (% per buurt) als fietsgebied	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,686** ,000	1,000 ,	,457** ,000	,740** ,000
score (% per buurt) als gebied om na een ritje	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,502** ,000	,457** ,000	1,000 ,	,174** ,000
score (% per buurt) als gebied om vanuit huis	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,635** ,000	,740** ,000	,174** ,000	1,000 ,
afstand totaal (hemelsbreed)	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,374** ,000	-,673** ,000	-,217** ,000	-,405** ,000
afstand door stedelijk gebied (hemelsbreed)	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,221** ,000	-,338** ,000	-,092* ,029	-,271** ,000
barrières: wegen	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,267** ,000	-,440** ,000	-,089* ,035	-,333** ,000
barrières: water	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,203** ,000	-,321** ,000	-,180** ,000	-,197** ,000
barrières: spoorlijn	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,257** ,000	-,387** ,000	-,112** ,008	-,257** ,000
barrières: omheining np	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,019 ,658	-,036 ,390	,064 ,130	-,036 ,394
barrières: industrie	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,156** ,000	-,187** ,000	-,077 ,066	-,147** ,000
barrières: stedelijke bebouwing	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,111** ,009	-,231** ,000	-,027 ,521	-,231** ,000
bos	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,092* ,030	,115** ,006	,339** ,000	,017 ,685
landbouw	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,211** ,000	-,161** ,000	-,254** ,000	-,131** ,002
stedelijk gebied	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,030 ,480	-,014 ,737	-,365** ,000	,088* ,037
open natuur	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	,172** ,000	,117** ,005	,332** ,000	,051 ,227
water	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,015 ,728	-,087* ,038	-,054 ,202	-,040 ,346
barrières totaal	Pearson Correlation Sig. (2-tailed)	-,328** ,000	-,526** ,000	-,148** ,000	-,387** ,000

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Listwise N=565

Aanhangsel 5 Uitkomsten regressievergelijkingen

Tabel 1 Regressie op score als deel van stadslandschap

	Coefficients		Standardized Beta	t	significance
	unstandardized B	Std. error			
Constante	0,073	2,419		0,030	0,976
1 / (afstand buurt-deelgebied)	43,582	5,296	0,337	8,230	0,000
Grondgebruik open natuur	10,226	1,913	0,209	5,346	0,000
Grondgebruik bos	6,358	1,712	0,146	3,713	0,000
Barrière industrie	-3,267	1,557	-0,084	-2,099	0,036
Barrière stad	7,388	1,914	0,191	3,859	0,000
Barrière spoorlijn	-1,996	0,947	-0,087	-2,108	0,036
Afstand door bebouwing	-2,190	0,778	-0,147	2,814	0,005

Tabel 2 Regressie op score als fietsgebied

	Coefficients		Standardized Beta	t	significance
	unstandardized B	Std. error			
Constante	2,372	1,277		1,857	0,064
1 / (afstand buurt-deelgebied)	42,205	2,140	0,654	19,720	0,000
Grondgebruik bos	3,038	0,921	0,139	3,300	0,001
Barrière spoorlijn	-1,100	0,370	-0,096	-2,974	0,003
Grondgebruik stedelijk gebied	-2,133	0,923	-0,098	-2,310	0,021
Barrière weg	-0,858	0,381	-0,074	-2,250	0,025

Tabel 3 Regressie op score als wandelgebied (vanuit huis)

	Coefficients		Standardized Beta	t	significance
	unstandardized B	Std. error			
Constante	-2,433	0,654		-3,722	0,000
1 / (afstand buurt-deelgebied)	8,696	0,473	0,633	18,386	0,000
Grondgebruik bos	0,448	0,161	0,097	2,776	0,006
Openheid v/h landschap	0,465	0,226	0,072	2,054	0,040

Tabel 4 Regressie op score als wandelgebied (na een ritje)

	Coefficients		Standardized Beta	t	significance
	unstandardized B	Std. error			
Constante	4,464	0,421		10,604	0,000
1 / (afstand buurt-deelgebied)	9,356	1,175	0,302	7,961	0,000
Grondgebruik landbouw	-2,543	0,417	-0,231	-6,099	0,000
Grondgebruik stedelijk gebied	-3,857	0,398	-0,368	-9,689	0,000

Aanhangsel 6 Enquête recreatief gebruik van stadslandschappen

Goede....., mijn naam is, ik ben een enquêteur van onderzoeksbureau STOGO.

Korte tijd geleden heeft u op dit adres een brief ontvangen met informatie over een onderzoek naar recreatie in en om de stad. Naar aanleiding daarvan is er telefonisch een afspraak gemaakt met, voor een vraaggesprek over dit onderwerp.

Bent u dat zelf of is aanwezig?

Potentiele onderzoeksgebieden

Datum: - 1998

Wijknummer:

Reponentnummer:

Naam enquêteur:

Naam invoerder:

Naam controleur:

Antwoorden

omcirkelen

A. Vragen algemeen I

Ik begin met een paar vragen over uw huishouden en uw woonsituatie.

1. Welke positie heeft u in het huishouden?

Antwoordcategorieën oplezen!

- 1) hoofdbewoner of partner van hoofdbewoner
- 2) inwonend kind
- 3) inwonende ouder (van de partner) van de hoofdbewoner
- 4) woningdeeler
- 5) anders

2. Kunt u mij zeggen hoe het huishouden waar u deel van uit maakt is samengesteld? Ik lees de mogelijkheden voor u op.

- 1) gehuwd of samenwonend paar zonder inwonend(e) kind(eren)
- 2) gehuwd of samenwonend paar met inwonend(e) kind(eren)
- 3) alleenstaande zonder inwonend(e) kind(eren)
- 4) alleenstaande met inwonend(e) kind(eren)
- 5) overig zonder inwonend(e) kind(eren)
- 6) overig met inwonend(e) kind(eren)

3. Mag ik vragen naar uw leeftijd?

..... jaren

999 wil niet zeggen

Indien gehuwd/samenwonend

4. Mag ik vragen wat de leeftijd van uw partner is?

..... jaren

999 wil niet zeggen

Indien kinderen

5. Hoeveel inwonende kinderen zijn er in het huishouden?

ENQ: Inclusief respondent zelf indien deze een inwonend kind is

..... (aantal)

Indien kinderen

6. Wat is de leeftijd van de verschillende inwonende kinderen?

Leeftijd jongste kind: jaar

Leeftijd van het oudste kind: jaar

B. Woongeschiedenis

Ik wil u nu wat vragen stellen over uw woongeschiedenis. Daartoe maak ik gebruik van deze kaart. De kaart omvat de stad Apeldoorn en ruime omgeving en is ingedeeld in een aantal genummerde deelgebieden. U woont in dit deelgebied.

ENQ: Toon omgevingskaart; wijs het deelgebied waar de respondent woont aan.

7. In welke periode(s) van uw leven heeft u gedurende **meer dan één jaar** in dit deelgebied gewoond?

ENQ: Toon antwoordkaart...

- 1) mijn hele leven ----- **Lga door met vraag 10**
- 2) leeftijd 0 t/m 5 jaar
- 3) leeftijd 6 t/m 11 jaar
- 4) leeftijd 12 t/m 17 jaar
- 5) leeftijd 18 t/m 30 jaar
- 6) leeftijd 31 t/m 60 jaar
- 7) leeftijd meer dan 60 jaar
- 8) geen enkele periode

8. Heeft u ook in andere genummerde gebieden op deze kaart gewoond (binnen het gebied van de kaart)? Zo ja, kunt u aangeven welke gebieden dat zijn?

.....,,, (nummers deelgebieden)
999 Nee

9. In welke periode(s) van uw leven heeft u gedurende **meer dan een jaar** buiten het gebied van de kaart gewoond?

ENQ: Toon antwoordkaart....

- 1) mijn hele leven
- 2) leeftijd 0 t/m 5 jaar
- 3) leeftijd 6 t/m 11 jaar
- 4) leeftijd 12 t/m 17 jaar
- 5) leeftijd 18 t/m 30 jaar
- 6) leeftijd 31 t/m 60 jaar
- 7) leeftijd meer dan 60 jaar
- 8) geen enkele periode

10. **ENQ: Alleen vragen indien respondent gehuwd/samenwonend is; ➡ anders door naar vraag 11**

In welke periode(s) van zijn of haar leven heeft uw partner in dit deelgebied gewoond?

ENQ: Toon antwoordkaart

- 1) zijn of haar hele leven
- 2) leeftijd 0 t/m 5 jaar
- 3) leeftijd 6 t/m 11 jaar
- 4) leeftijd 12 t/m 17 jaar
- 5) leeftijd 18 t/m 30 jaar
- 6) leeftijd 31 t/m 60 jaar
- 7) leeftijd meer dan 60 jaar
- 8) geen enkele periode
- 9) weet niet

C. **Persoonlijk stadslandschap**

ENQ: Voorlezen !!!!!

Ik wil u nu vragen naar gebieden op deze kaart (binnen de buitenste cirkel), waar u op de één of andere manier een binding mee heeft, dit kan zowel in positieve als in negatieve zin. Voor gebieden waar u een binding mee heeft geldt minstens één van de volgende uitspraken:

- u bent er vaak of u was er vroeger vaak, bijvoorbeeld omdat uw huis, school of werk er staat of stond.
- u kent het goed of u heeft het goed gekend;
- u weet er veel over (dat heeft u gehoord of gelezen);
- het wordt volgens u steeds mooier of juist lelijker
- u voelt zich er hoe dan ook mee verbonden.

Het gaat bij deze vragen nadrukkelijk om uw eigen ervaring en oordeel, dus niet om dat van anderen uit uw gezin.

ENQ: toon omgevingskaart

11. Kunt u de gebieden aangeven waar u de meeste binding mee heeft? U kunt er maximaal tien noemen (kaart).

....., (gebiedsnummers)

12. Over drie van deze gebieden ga ik enkele vragen stellen. Ik zou willen beginnen met het gebied waar u de allersterkste binding mee heeft. Welk gebied is dat?

..... (gebiedsnummer)

99 Geen antwoord -----> **L door naar vraag 42 (p.15)**

13. Kunt u aangeven wat uw binding is met dit gebied? U mag één antwoord geven. Dat moet het antwoord zijn dat voor uzelf het meest van toepassing is.

ENQ: Toon antwoordkaart.....

vraag:

Het doet me aan vroeger herinneren	14
Ik voel me er thuis.	16
Ik ben er vaak.	17
Ik heb er veel over gehoord of gelezen.	18
Ik vind het belangrijk dat dit gebied er is.	19
Ik voel me betrokken bij de veranderingen in de inrichting van het gebied.	20

L ga door met

14. Waaruit bestaan die herinneringen? U kunt meerdere antwoorden geven.

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Heeft er als kind gewoond.
- 2) Heeft er (later) gewoond.
- 3) Ging er naar school / heeft er gestudeerd.
- 4) Heeft er gewerkt.

- 5) Kwam er met de auto of openbaar vervoer doorheen.
- 6) Het gebied lag in een loop- of wandelroute.
- 7) Het gebied lag in een fietsroute.
- 8) Kwam er vaak bekenden tegen.

- 9) Boodschappen / winkelen.
- 10) Uitgaansleven.

- 11) Bezoek aan vrienden of familie
- 12) Bezoek aan begraafplaats.
- 13) Bezoek aan een park.
- 14) ging er sporten, zwemmen.
- 15) ging er naar een recreatieterrein.
- 16) ging er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 17) ging er naar evenementen.
- 18) overige antwoorden,

15. Kunt u aangeven of u het met de volgende stellingen eens bent?

	mee eens	niet mee eens
Vroeger was het gebied groen, nu is het dicht bebouwd. 0	0	
Het gebied roept bij mij slechte herinneringen op.	0	0
Het aanzien van het gebied is erop vooruitgegaan.	0	0
De bedrijvigheid is toegenomen.	0	0
Het gebied is gemoderniseerd.	0	0
Vroeger was het dicht bebouwd, nu is het groen.	0	0
Het gebied is sinds ik het ken niet of nauwelijks veranderd.	0	0
Het aanzien van het gebied is erop achteruitgegaan.	0	0
Het gebied is verpauperd.	0	0
Het gebied roept bij mij goede herinneringen op.	0	0

L ga door met vraag 22 (p.8)

16. Waardoor voelt u zich er thuis?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.
- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie.
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.

- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden,

L ga door met vraag 22 (p.8)

17. *Waarom bent u er vaak?*

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.
- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.

- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden,

Lga door met vraag 22 (p.8)

18. *Hoe komt het dat juist dit gebied uw aandacht trekt?*

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden,

Lga door met vraag 22 (p.8)

19. Waarom vindt u het belangrijk dat dit gebied er is?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 22 (p.8)

20. Welke veranderingen in de inrichting van het gebied roepen uw betrokkenheid op?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) bouwactiviteiten: woningbouw
- 2) bouwactiviteiten: industrievestiging
- 3) bouwactiviteiten: kantoren/winkels e.d.
- 4) bouwactiviteiten: infrastructuur
- 5) bouwactiviteiten algemeen
- 6) toename recreatiegroen
- 7) afname recreatiegroen
- 8) natuurontwikkeling
- 9) afname natuurareaal/natuurwaarden
- 10) ontwikkelingen in de agrarische sector
- 11) kaalslag, verpaupering.
- 12) overige antwoorden,

21. Ervaart u deze veranderingen als positief of negatief?

- 1) positief
- 2) negatief
- 3) zowel positief als negatief

22. Dan wil ik nu vragen stellen over het volgende gebied waarmee u een sterke binding heeft. Welk van de overgebleven gebieden is dat?

..... (gebiedsnummer).

99) Is er niet -----**Lga door met vraag 42 (p.15)**

23. Kunt u aangeven wat uw binding is met dit gebied? U mag één antwoord geven.
Dat moet het antwoord zijn dat voor uzelf het meest van toepassing is.
ENQ: Toon antwoordkaart....

Lga door met

vraag:

1) Het doet me aan vroeger herinneren .	24
2) Ik voel me er thuis.	26
3) Ik ben er vaak.	27
4) Ik heb er veel over gehoord of gelezen.	28
5) Ik vind het belangrijk dat dit gebied er is.	29
6) Ik voel me betrokken bij de veranderingen in de inrichting van het gebied.	30

24. Waaruit bestaan die herinneringen? U kunt meerdere antwoorden geven.
ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Heeft er als kind gewoond.
- 2) Heeft er (later) gewoond.
- 3) Ging er naar school / heeft er gestudeerd.
- 4) Heeft er gewerkt.

- 5) Kwam er met de auto of openbaar vervoer doorheen.
- 6) Het gebied lag in een loop- of wandelroute.
- 7) Het gebied lag in een fietsroute.
- 8) Kwam er vaak bekenden tegen.
- 9) Boodschappen / winkelen.
- 10) Uitgaansleven.

- 11) Bezoek aan vrienden of familie
- 12) Bezoek aan begraafplaats.
- 13) Bezoek aan een park.
- 14) ging er sporten, zwemmen.
- 15) ging er naar een recreatieterrein.
- 16) ging er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 17) ging er naar evenementen.
- 18) overige antwoorden,.....

25. Kunt u aangeven of u het met de volgende stellingen eens bent?

	<i>mee eens</i>	<i>niet mee eens</i>
Vroeger was het gebied groen, nu is het dicht bebouwd.	0	0
Het gebied roept bij mij slechte herinneringen op.	0	0
Het aanzien van het gebied is erop vooruitgegaan.	0	0
De bedrijvigheid is toegenomen.	0	0
Het gebied is gemoderniseerd.	0	0
Vroeger was het dicht bebouwd, nu is het groen.	0	0
Het gebied is sinds ik het ken niet of nauwelijks veranderd.	0	0
Het aanzien van het gebied is erop achteruitgegaan.	0	0
Het gebied is verpauperd.	0	0
Het gebied roept bij mij goede herinneringen op.	0	0

Lga door met vraag 32 (p.11)

26. Waardoor voelt u zich er thuis?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.
- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie.
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.

- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 32 (p.11)

27. Waarom bent u er vaak?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.
- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.

- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 32 (p.11)

28. Hoe komt het dat juist dit gebied uw aandacht trekt?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden,

Lga door met vraag 32 (p.11)

29. Waarom vindt u het belangrijk dat dit gebied er is?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden,

Lga door met vraag 32

30. Welke veranderingen in de inrichting van het gebied roepen uw betrokkenheid op?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) bouwactiviteiten: woningbouw
- 2) bouwactiviteiten: industrievestiging
- 3) bouwactiviteiten: kantoren/winkels e.d.
- 4) bouwactiviteiten: infrastructuur
- 5) bouwactiviteiten algemeen
- 6) toename recreatiegroen
- 7) afname recreatiegroen
- 8) natuurontwikkeling
- 9) afname natuur areaal/natuurwaarden
- 10) ontwikkelingen in de agrarische sector
- 11) kaalslag, verpaupering
- 12) overige antwoorden,

31. Ervaart u deze ontwikkelingen als positief of negatief?
- 1) positief
 - 2) negatief
 - 3) zowel positief als negatief

32. Dan wil ik nu vragen stellen over het volgende gebied waarmee u een sterke binding heeft. Welk van de overgebleven gebieden is dat?

..... (gebiedscodes).

99) Is er niet.----- **Lga door met vraag 42 (p.15)**

Kunt u aangeven wat uw binding is met dit gebied? U mag één antwoord geven.

Dat moet het antwoord zijn dat voor uzelf het meest van toepassing is.

ENQ: Toon antwoordkaart.....

Lga door met

vraag:

1) Het doet me aan vroeger herinneren	34
2) Ik voel me er thuis.	36
3) Ik ben er vaak.	37
4) Ik heb er veel over gehoord of gelezen.	38
5) Ik vind het belangrijk dat dit gebied er is.	39
6) Ik voel me betrokken bij de veranderingen in de inrichting van het gebied.	40

33. Waaruit bestaan die herinneringen? U kunt meerdere antwoorden geven.

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Heeft er als kind gewoond.
- 2) Heeft er (later) gewoond.
- 3) Ging er naar school / heeft er gestudeerd.
- 4) Heeft er gewerkt.

- 5) Kwam er met de auto of openbaar vervoer doorheen.
- 6) Het gebied lag in een loop- of wandelroute.
- 7) Het gebied lag in een fietsroute.
- 8) Kwam er vaak bekenden tegen.
- 9) Boodschappen / winkelen.
- 10) Uitgaansleven.

- 11) Bezoek aan vrienden of familie
- 12) Bezoek aan begraafplaats.
- 13) Bezoek aan een park.
- 14) ging er sporten, zwemmen.
- 15) ging er naar een recreatieterrein.
- 16) ging er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 17) ging er naar evenementen.
- 18) overige antwoorden,

34. Kunt u aangeven of u het met de volgende stellingen eens bent?

	<i>mee eens</i>	<i>niet mee eens</i>
<i>Vroeger was het gebied groen, nu is het dicht bebouwd.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het gebied roept bij mij slechte herinneringen op.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het aanzien van het gebied is erop vooruitgegaan.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>De bedrijvigheid is toegenomen.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het gebied is gemoderniseerd.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vroeger was het dicht bebouwd, nu is het groen.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het gebied is sinds ik het ken niet of nauwelijks veranderd.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het aanzien van het gebied is erop achteruitgegaan.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het gebied is verpauperd.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Het gebied roept bij mij goede herinneringen op.</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Lga door met vraag 42 (p.15)

35. Waardoor voelt u zich er thuis?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.
- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie.
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.

- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden,

Lga door met vraag 42 (p.15)

36. Waarom bent u er vaak?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) woont er.
- 2) gaat er naar school / studeert er.
- 3) werkt er.

- 4) komt er met de auto of openbaar vervoer door.
- 5) gebied ligt in een loop- of wandelroute.
- 6) gebied ligt in een fietsroute.

- 7) komt er vaak bekenden tegen.

- 8) doet er boodschappen / winkelt er.
- 9) uitgaansleven.

- 10) bezoekt vrienden of familie
- 11) bezoekt een begraafplaats.
- 12) bezoekt een park.
- 13) gaat er sporten, zwemmen.
- 14) gaat er naar een recreatieterrein.
- 15) gaat er naar voorzieningen voor kinderen, zoals een speeltuin of kinderboerderij.
- 16) gaat er naar evenementen.
- 17) vindt de omgeving aantrekkelijk.
- 18) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 42 (p.15)

38. Hoe komt het dat juist dit gebied uw aandacht trekt?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 42 (p.15)

39. Waarom vindt u het belangrijk dat dit gebied er is?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) Het is een gebied met geschiedenis.
- 2) Het heeft een bijzonder landschap.
- 3) De stedelijke omgeving is er bijzonder.
- 4) Het is een aantrekkelijk gebied.
- 5) Daar is een belangrijk woongebied.
- 6) Daar is een belangrijk werkgebied.
- 7) Daar is een belangrijk winkelgebied.
- 8) Daar is een belangrijk uitgaanscentrum.
- 9) Daar is een belangrijk recreatiegebied.
- 10) Daar is een belangrijk natuurgebied.
- 11) Daar is een belangrijk landbouwgebied.
- 12) het is een omgeving waar de partner van respondent vaak komt.
- 13) het is een omgeving waar één of meer van de kinderen vaak komen.
- 14) overige antwoorden.....

Lga door met vraag 42 (p.15)

40. Welke ontwikkelingen roepen uw betrokkenheid op?

ENQ: stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk.

- 1) bouwactiviteiten: woningbouw
 - 2) bouwactiviteiten: industriestad
 - 3) bouwactiviteiten: kantoren/winkels e.d.
 - 4) bouwactiviteiten: infrastructuur
 - 5) bouwactiviteiten algemeen
 - 6) toename recreatiegroen
 - 7) afname recreatiegroen
 - 8) natuurontwikkeling
 - 9) afname natuur areaal/natuurwaarden
 - 10) ontwikkelingen in de agrarische sector
 - 11) kaalslag, verpaupering
 - 12) overige
- antwoorden,

41. Ervaart u deze veranderingen in de inrichting van het gebied als positief of negatief?

- 1) positief
- 2) negatief
- 3) zowel positief als negatief

D. Recreatie

Er volgen nu enige vragen over fietsen en wandelen.

Fietsen

De komende vragen gaan over recreatieve fietstochten, dus niet over ritten op de fiets naar bijvoorbeeld uw werk of een winkelcentrum.

42. Hoe vaak heeft u in de afgelopen 12 maanden een fietstocht **vanuit de woning** gemaakt?

- 1) niet één keer ----- **L ga door met vraag 50 (p.17)**
- 2) 1 keer
- 3) 2 t/m 11 keer
- 4) 1 t/m 4 keer per maand
- 5) 1 of meerdere keren per week

43. Hoe lang duurde dan meestal deze fietstocht?

- 1) ½ tot 1½ uur
 - 2) 1½ tot 2½ uur
 - 3) 2½ tot 3½ uur
 - 4) meer dan 3½ uur
 - 5) verschilde per fietstocht
- ENQ: dit laatste antwoord alleen invullen als respondent geen duidelijk antwoord kan geven.**

44. Kunt u op de kaart aanwijzen in welke deelgebieden u in de afgelopen 12 maanden tijdens deze fietstochten (vanuit de woning) bent geweest (te beginnen met het deelgebied waar u woont).

Het gaat om alle gebieden die u bij fietstochten doorkruiste.

ENQ: Voor verschillende fietstochten gebiedsnummers in volgorde aangeven

NB. Alle aangewezen gebieden per fietstocht moeten onderling verbonden zijn.

Buiten de cirkel is gebied 99

Fietstocht 1:

Fietstocht 2:

Fietstocht 3:.....

Fietstocht 4:.....

Fietstocht 5:.....

45. Kunt u op de kaart aangeven welke van de plekken waar u in deze gebieden langsfiets u het **aantrekkelijkste** vindt (maximaal twee)? Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u toelichten waarom de plekken aantrekkelijk zijn (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom aantrekkelijk

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

waarom aantrekkelijk

46. Kunt u aangeven welke plekken u **met tegenzin** passeert, maar die, omdat ze op de fietsroute liggen toch gepasseerd moeten worden? (Maximaal twee locaties aangeven).

Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u uw tegenzin toelichten (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom met tegenzin

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

waarom met tegenzin

47. Welke soort fiets gebruikt u voor deze fietstochten:

ENQ: Meerdere antwoorden mogelijk

- 1) ATB/mountainbike
- 2) hybride fiets
- 3) citybike
- 4) sportfiets
- 5) racefiets

- 6) gewone fiets zonder versnellingen
- 7) gewone fiets met versnellingen
- 8) ligfiets
- 9) snorfiets/spartamet
- 10) tandem

48. Is er een deelgebied op deze kaart waar u graag zou willen fietsen maar waar u dat nog nooit heeft gedaan?

..... (deelgebiednummer)

999 Nee ----- **Lga door met vraag 50**

49. Kunt u kort aangeven hoe het komt dat u hier nog nooit bent gaan fietsen?

.....

Wandelen

50. Maakt u wel eens een wandeling **vanuit uw woning van minder dan een half uur**?

- 1) nee ----- **Lga door met vraag 52**
- 2) ja

51. Wat is het doel van deze korte wandeling dan meestal?

ENQ: Stellen als open vraag. Meerdere antwoorden mogelijk

- 1) de hond uit laten
- 2) iets in de brievenbus gooien
- 3) wat beweging krijgen/een frisse neus halen
- 4) met (klein)kind wandelen
- 5) een boodschap doen
- 6) anders,

52. Hoe vaak heeft u de afgelopen 12 maanden **direct vanuit de woning** een wandeling van **méér dan een half uur** gemaakt?

Bij deze vraag gaat het enkel om wandelen voor uw plezier: dus bijvoorbeeld boodschappen doen en lopend naar uw werk gaan worden niet bedoeld.

- 1) niet één keer ----- **Lga door met vraag 57 (p.19)**
- 2) 1 keer
- 3) 2 t/m 11 keer
- 4) 1 t/m 4 keer per maand
- 5) 1 of meerdere keren per week

53. Hoe lang duurde dan meestal deze wandeling?

- 1) ½ tot 1½ uur
- 2) 1½ tot 2½ uur
- 3) 2½ tot 3½ uur
- 4) meer dan 3½ uur
- 5) versilde per wandeltocht

54. Kunt u op de kaart aanwijzen in welke deelgebieden u tijdens dergelijke wandelingen bent geweest? Het gaat om alle gebieden die u bij de wandeltochten doorkruiste.
ENQ: Voor verschillende wandelingen gebiedsnummers in volgorde aangeven
NB. Alle aangewezen gebieden per wandeling moeten onderling verbonden zijn.
Buiten de cirkel is gebied 99

Wandeling 1:

Wandeling 2:

Wandeling 3:.....

Wandeling 4:.....

Wandeling 5:.....

55. Kunt u op de kaart aangeven welke plekken waar u langs wandelt u in deze gebieden het **aantrekkelijkste** vindt (maximaal twee)? Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u toelichten waarom de plekken aantrekkelijk zijn (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom aantrekkelijk

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

Waarom aantrekkelijk

56. Kunt u aangeven welke plekken u **met tegenzin** passeert, maar die, omdat ze op de wandelroute liggen toch gepasseerd moeten worden? (Maximaal twee locaties aangeven). Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u uw tegenzin toelichten (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom met tegenzin

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

waarom met tegenzin

57. Hoe vaak heeft u de afgelopen 12 maanden een wandeling van minstens een half uur gemaakt **na een ritje per auto, fiets of openbaar vervoer** (U was ten tijde van de wandeling dus niet met vakantie of een weekendje weg).

- 1) niet één keer -----**Lga door met vraag 63 (p.20)**
- 2) 1 keer
- 3) 2 t/m 11 keer
- 4) 1 t/m 4 keer per maand
- 5) 1 of meerdere keren per week

58. Hoe lang duurde deze wandeling dan meestal (exclusief de rit per auto, fiets of openbaar vervoer)

- 1) ½ tot 1½ uur
- 2) 1½ tot 2½ uur
- 3) 2½ tot 3½ uur
- 4) meer dan 3½ uur
- 5) verschilde per wandeltocht

59. Wandelt u dan wel eens in een gebied (binnen de buitenste cirkel) dat op deze kaart ligt?

- 1) Ja, elke keer
- 2) Ja, het merendeel van de keren
- 3) Ja, een enkele keer
- 4) Nee, nooit -----**Lga door met vraag 63 (p.20)**

60. Kunt u de deelgebieden aangeven waar u in de afgelopen 12 maanden wel eens heeft gewandeld na een rit per auto, fiets of openbaar vervoer?

ENQ: Voor verschillende wandeling gebiedsnummers in volgorde aangeven
NB. Alle aangewezen gebieden per wandeling moeten onderling verbonden zijn.
Buiten de cirkel is gebied 99

Wandeling 1:

Wandeling 2:

Wandeling 3:.....

Wandeling 4:.....

Wandeling 5:.....

61. Kunt u op de kaart aangeven welke plekken u in deze gebieden het **aantrekkelijkste** vindt (maximaal twee)? Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u toelichten waarom de plekken aantrekkelijk zijn (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom aantrekkelijk

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

waarom aantrekkelijk

62. Kunt u aangeven welke plekken u **met tegenzin** passeert, maar die, omdat ze op de wandelroute liggen toch gepasseerd moeten worden? (Maximaal twee locaties aangeven). Kunt u deze plekken in één of twee trefwoorden omschrijven en kunt u uw tegenzin toelichten (ook in één of twee trefwoorden)?

O geen antwoord

Locatie 1. gridcode: (b.v. BG 26)

Omschrijving plek:

waarom met tegenzin

Locatie 2. gridcode:

Omschrijving plek

waarom met tegenzin

63. Is er een gebied op deze kaart waar u graag zou willen wandelen maar waar u dat nog nooit heeft gedaan?

..... (nummer deelgebied)

999 nee ----- **Lga door met vraag 65 (p.21)**

64. Kunt u kort aangeven hoe het komt dat u hier nog nooit bent gaan wandelen?

E. Vragen woonmotieven

Ik stel nu twee vragen over de woonomgeving. Beide vragen bestaan uit een aantal stellingen, kunt u aangeven welke stelling het best bij u past?

65. De keuze om in deze plaats te **gaan** wonen:

- 1) had voor mij **veel** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 2) had voor mij **mede** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 3) had voor mij **weinig** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 4) had voor mij **helemaal niet** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 5) heb ik nooit zelf gemaakt

66. De keuze om hier te **blijven** wonen:

- 1) heeft voor mij **veel** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 2) heeft voor mij **mede** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 3) heeft voor mij **weinig** met de omgeving van mijn woonplaats te maken
- 4) heeft voor mij **helemaal niet** met de omgeving van mijn woonplaats te maken

- 5) maak ik niet zelf
- 6) is niet aan de orde: ik ga verhuizen naar een andere plaats

F. Vragen algemeen II

Tot slot volgen er nu nog enkele algemene vragen.

67. Heeft u betaald werk?

- 1) nee, geen betaald werk ----- **L ga door met vraag 72 (p.22)**
- 2) ja

68. Hoeveel (betaalde) uren per week werkt u gemiddeld?

..... uren per week

69. Waar werkt u? (Plaatsnaam)

.....

70. Hoeveel reistijd van en naar uw werk (woon-werkverkeer) heeft u op een gemiddelde werkdag? Het gaat om de totale reistijd voor heen en terugreis.

..... minuten per dag

71. Met welk vervoermiddel reist u meestal naar uw werk?

- 1) lopend
- 2) (brom)fiets
- 3) auto/motor
- 4) openbaar vervoer (bus/trein)
- 5) wisselend
- 6) geen (werk/bedrijf aan huis)

72. Hoeveel uur in de week volgt u gemiddeld een (beroepsgerichte) opleiding/scholing? (inclusief huiswerk en zelfstudie)

..... uren per week

999 volgt geen school/opleiding ----- **L ga door naar vraag 76**

73. Waar volgt u deze opleiding/gaat u naar school? (Plaatsnaam)

.....

74. Hoeveel reistijd van en naar uw school/ opleidingscentrum heeft u op een gemiddelde werkdag? Het gaat om de totale reistijd voor heen en terugreis.

..... minuten per dag

75. Met welk vervoermiddel reist u meestal naar uw opleiding?

- 1) lopend
- 2) (brom)fiets
- 3) auto/motor
- 4) openbaar vervoer (bus/trein)
- 5) wisselend
- 6) geen (thuiscursus of -opleiding)

76. Hoeveel uur besteedt u gemiddeld per week aan huishoudelijke arbeid?

..... uren per week

999 verricht geen huishoudelijke arbeid

77. Hoeveel uur in de week besteedt u gemiddeld aan vrijwilligerswerk?

..... uren per week

999 verricht geen vrijwilligerswerk

78. Hoeveel uren per week besteedt u in georganiseerd verband aan sport- en andere vrijetijdsactiviteiten?

..... uren per week

999 besteed geen tijd aan sport en/of andere vrijetijdsactiviteiten-----**Lverder naar vraag 80**

79. Waar verricht u sport en/of verenigingswerk? (Plaatsnaam)

ENQ: Plaatsnaam die het verst wegligt

.....

80. Is er een auto aanwezig in uw huishouden?

- 1) ja
- 2) nee -----**Lverder naar vraag 82**

81. Hoe vaak heeft u beschikking over een auto voor vrijetijdsactiviteiten op

ENQ: Lees dagtypen op!

	Nooit Beschikbaar	soms beschikbaar	meestal beschikbaar	altijd beschikbaar
Werkdagen	0	0	0	0
Zaterdagen	0	0	0	0
Zon- en feestdagen	0	0	0	0

82. Wat is uw hoogste voltooide opleiding?

- 1) geen
- 2) lager onderwijs
- 3) lager algemeen vormend onderwijs (vglo, lavo)

- 4) middelbaar algemeen vormend onderwijs (mulo, mavo)
- 5) hoger algemeen vormend onderwijs (havo, hbs, mms, vwo, lyceum, gymnasium, e.d.)
- 6) lager beroepsonderwijs (lts, vbo, lhno, leao, e.d.)
- 7) middelbaar beroepsonderwijs (mts, uts, meao, inas, e.d.)
- 8) hoger beroepsonderwijs (hts, heao, e.d.)
- 9) wetenschappelijk onderwijs
- 10) overig

Indien gehuwd/samenwonend

83. Wat is de hoogste voltooide opleiding van uw partner

- 1) geen
- 2) lager onderwijs
- 3) lager algemeen vormend onderwijs (vglo, lavo)
- 4) middelbaar algemeen vormend onderwijs (mulo, mavo)
- 5) hoger algemeen vormend onderwijs (havo, hbs, mms, vwo, lyceum, gymnasium, e.d.)
- 6) lager beroepsonderwijs (lts, vbo, lhno, leao, e.d.)
- 7) middelbaar beroepsonderwijs (mts, uts, meao, inas, e.d.)
- 8) hoger beroepsonderwijs (hts, heao, e.d.)
- 9) wetenschappelijk onderwijs
- 10) overig

84. Kunt u zeggen hoe het totale gezinsinkomen is samengesteld? We bedoelen hier het **aantal** fulltime inkomens, parttime inkomens, uitkeringen etc. mee en niet de hoogte van deze inkomens en uitkering etc.

ENQ: Het gaat niet om de hoogte van het inkomen of uitkering maar het aantal inkomens.

Aantal volledige inkomens (> 20 uur per week betaald werk):

Aantal part-time inkomens:

Aantal sociale uitkeringen:

Aantal VUT/pensioen/AOW uitkeringen

Aantal studiebeurzen:

0 weet niet

0 wil niet zeggen

85. Hiermee is de enquête voltooid. Ik heb nog één praktische vraag. Het is denkbaar dat er, aansluitend bij dit onderzoek, een ander onderzoek wordt uitgevoerd. Zou u in dat geval bereid zijn nogmaals mee te werken?

- 1) Ja, wil meewerken aan een vervolgonderzoek.
- 2) Nee, wil niet meewerken aan een vervolgonderzoek.
- 3) Twijfel.

Hartelijke dank voor uw medewerking en nog een prettige dag verder!!!!!!

G. Notities enquêteur

ENQ: Noteer/zelf invullen

86. *Respondent is:*

- 1) *man*
- 2) *vrouw*

87. *Woning is*

- 1) *vrijstaand*
- 2) *niet vrijstaand*
- 3) *flat*

88. *Woning heeft:*

- 1) *tuin*
- 2) *geen tuin*

89. *respondent kan zich:*

- 1) *goed*
- 2) *redelijk*
- 3) *slecht*
- 4) *niet oriënteren op de kaart.*

90. *Opmerkingen over verloop enquête:*

.....

.....

.....

